

Aarhus Universitet

Udvikling, gennemførelse og
evaluering af en studiestøttende
indsats for studerende med
grønlandsk sproglig og kulturel
baggrund i videregående
uddannelse i Region Midt

**Afsluttende rapport for pilotprojekt til forbedring af grønlandske studerendes
gennemførelse af videregående uddannelser i Danmark.**

Rådgivnings- og støttecentret
2019

INDHOLD

Forord	1
Resume og forslag til indsatser	2
<i>Forslag til indsatser</i>	3
Uddannelsesorienterede indsatser	3
Tilværelsesorienterede indsatser.....	4
1. Indledning	5
1.1 <i>Baggrund for projektet</i>	5
1.2 <i>Projektets organisering</i>	5
1.3 <i>Projektets organisatoriske forankring</i>	6
2. Beskrivelse af problematik og mål med projektet	7
2.1 <i>Projektets overordnede udformning</i>	7
2.2 <i>Vejledning til læsning af rapporten</i>	9
2.3 <i>Metodebeskrivelse</i>	10
2.3.1 <i>Interviewmetoder og kodning</i>	11
2.3.2 <i>Teoretisk og erfaringsbaseret læsning og kategorisering</i>	12
3. Fase 1, forår 2018	14
3.1 <i>Beskrivelse af Rådgivnings- og støttecentrets pædagogiske praksis</i>	14
3.2 <i>Afdækning af hvilke specifikke problematikker, studerende med grønlandsk baggrund oplever i forbindelse med studiestart på en dansk videregående uddannelse</i>	16
3.3 <i>Profilbeskrivelse #1</i>	18
3.3.1 <i>Tilværelsen</i>	18
3.3.2 <i>Universitetets forventninger og krav</i>	19
3.3.3 <i>Kvalificerende studiepraksis</i>	20
3.3.4 <i>Socialiserende studiepraksis</i>	20
3.3.5 <i>Subjektiverende studiepraksis</i>	21
3.4 <i>Afdækning af hvilke tiltag i det eksisterende tilbud, som kan inddrages til at støtte de grønlandske studerende i at opnå en god start på studielivet i Danmark</i>	21
3.4.1 <i>Hvilke behov er ikke dækket af tilbuddet allerede?</i>	24

3.5 Tilpasninger af tilbuddet inden for de eksisterende vejledningsrammer	26
3.5.2 Introforløb med mentor	27
3.5.3 Forløb med trivselsvejleder	27
3.5.4 Forløb med læse-/ skrivevejleder	29
3.5.5 Forløb med studiementor	31
3.6 Afdækning af øvrige eksisterende tilbud i Region Midt og ændringer af Rådgivnings- og støttecentrets interne og eksterne procedurer	34
3.7 Opsummering	35
4. Fase 2, efterår 2018	37
4.1 Iværksættelse og gennemførelse af forløb	37
5. Fase 3, forår 2019	40
5.1 Målgruppens oplevede problematikker	40
5.1.1 Sammenligning af problematikker fra profilbeskrivelse #1 og problematikker fra afklaringsamtalerne	40
5.2 Den opdaterede profilbeskrivelse	41
5.3 Diskussion af målgruppens oplevede problemstillinger	44
5.4 Oplevet hjælpsom støtte	46
5.5 Oplevet hjælpsom støtte, som ikke var beskrevet i tilbudsbeskrivelsen fra Rådgivnings- og støttecentret	56
5.5.1 Analyse og diskussion af oplevet hjælpsom støtte	57
5.6 Tilpasning af eksisterende tilbud og udvikling af nye tilbud	61
5.6.1 Diskussion af tilpasninger og nyudviklinger af tilbud til målgruppen	64
5.7 Opsummering	70
6. Konklusion	71
Bilagsliste	73

Forord

Målet med denne rapport er at beskrive fremgangsmåder og resultater fra et pilotprojekt, som Rådgivnings- og støttecentret ved Aarhus Universitet har gennemført i 2018-2019.

Pilotprojektet er en del af en større arktisk strategisk indsats, der har til hensigt at forbedre studerende med grønlandsk sproglig og kulturel baggrunds gennemførelse af videregående uddannelse i Danmark.

Tak til

Hanne Balsby Thingholm (Center for undervisningsudvikling og digitale medier, Aarhus Universitet), Ph.D. og adjunkt i uddannelseskompetence med fokus på udvikling af metakommunikative undervisnings- og læringsmiljøer.

Anne Overgaard Clausen (Det grønlandske hus, Region midt), uddannet cand. phil. fra Aarhus Universitet. 23 års erfaring som uddannelsesvejleder i Det Grønlandske Hus og initiativtager til og igangsætter af forskellige frafaldspræventive aktiviteter for studerende med grønlandsk baggrund.

Dorte Lindvald Pedersen (Vejledning og studieinformation, Aarhus Universitet), uddannelsesvejleder ved Uddannelsesbetjening og vejledning, Administrationscenter Health. Ansvarlig for projektarbejde på Health (Aarhus Universitet) med fokus på imødekommelse af grønlandske førstesemestersstuderendes behov, samt tovholder på fakultetets samarbejde med det grønlandske hus med fokus på vidensdeling.

Resume og forslag til indsatser

Dette pilotprojekt har haft til formål at udvikle, gennemføre og evaluere en studiestøttende indsats for studerende på videregående uddannelser med grønlandsk sproglig og kulturel baggrund i Region Midt. Projektet er en del af en større arktisk strategisk indsats, der har til hensigt at forbedre denne gruppe studerendes gennemførelse af videregående uddannelse i Danmark.

Pilotprojektet har vist, at de grønlandske studerende, på linje med danske studerende, oplever forskellige typer vanskeligheder som følge af overgangen til et nyt miljø og nye krav på den videregående uddannelse. Hos de grønlandske studerende i projektet træder disse vanskeligheder frem i forstørret grad. Derudover er flytningen fra Grønland til Danmark for mange forbundet med et betydeligt kulturskifte, der kræver revision, tilpasninger og udvikling af tænke- og handlemåder for at kunne begå sig i en radikalt anderledes kultur. På den vis bliver de studerende med grønlandsk sproglig og kulturel baggrund stillet over for en meget stor mængde udviklingsopgaver og krav, som det kan være vanskeligt at realisere med den tid og energi, som den enkelte har til rådighed.

Projektet har samlet set vist behov for at etablere støtteformer, der kan assistere denne gruppe studerende i at håndtere de mange udviklingsopgaver, som de stilles overfor. Det har vist sig, at det er muligt at etablere en tilpasset ydelse til denne gruppe på baggrund af erfaringer med studiestøtte til studerende, der modtager SPS, men at der samtidig er behov for tilpasninger og nyudvikling af tilbud og rammer i en bredere kontekst. Med sådanne indsatser er håbet, at de studerende med grønlandsk baggrund vil opleve en studiestart, som giver dem mod på og kompetencer til at gennemføre en for dem relevant videregående uddannelse.

Projektet er blevet afviklet i tre faser. I den første fase blev målgruppens støttebehov afdækket, og på baggrund heraf udvikledes et støttetilbud målrettet gruppens behov. I den anden fase blev det nye støttetilbud afprøvet, og i tredje fase blev den afviklede støtte evalueret.

Evalueringen viste, at de studerende havde et højt udbytte af støtten, og at støtten har gjort en væsentlig forskel for dem i forbindelse med deres studiestart. En central faktor i støtten har været den stabile og faste tilknytning og relation til en vejleder med faglig viden om målgruppens behov og vilkår som studerende i Danmark. Gennem denne støtte er det blevet muligt for de studerende at udvikle indsigt i egen situation, funktionsmåde og uddannelsesrammer og at agere i uddannelseskonteksten, så de har kunnet realisere deres faglige mål. Studiestøtten har således vist sig som en vigtig faktor for de tilknyttede studerende i forhold til at komme godt i land med studiestarten i Danmark.

I projektet har det vist sig, at de studerende har udbytte af de eksisterende vejledningstilbud i Danmark, men at der derudover er en række udækkede behov, som kalder på en yderligere indsats. For det første er der behov for at udvikle en uddannelsesorienteret vejledningsindsats til målgruppen, så studerende med grønlandsk baggrund kan få bedre vejledning på de uddannelsesinstitutioner, som de uddanner sig på, og kan få vejledning i at udvikle kompetencer, der er nødvendige på det aktuelle uddannelsesniveau. For det andet er der behov for at styrke den

tilværelsesorienterede indsats, så studerende allerede inden de flytter fra Grønland til Danmark støttes til at forberede sig på tilværelsen som studerende i Danmark samt i den første tid i Danmark støttes til at danne relationer og netværk, der bidrager til social og kulturel tilknytning i begyndelsen af studietiden og muligvis senere.

Projektet viser desuden, at det eksisterende SPS-system, der er målrettet studerende med funktionsnedsættelser, rummer interventionsformer, der kan bidrage til at studerende med grønlandsk baggrund øger deres mulighed for at deltage i uddannelse i Danmark.

Forslag til indsatser

På baggrund af pilotprojektet foreslås såvel uddannelses- som tilværelsesorienterede indsatser.

Uddannelsesorienterede indsatser

Disse fire foreslåede tiltag foregår alle i Danmark.

Uddannelse af særlige vejledere på uddannelsesinstitutionerne

Uddannelse af særlige vejledere, som fagmiljøer og studerende med grønlandsk baggrund kan trække på på uddannelsesinstitutionen.

Den særlige vejleder skal have personlig tilknytning til den enkelte studerende og skal have faglig viden om grønlandske studerendes behov og forhold samtidig med, at de skal have viden om uddannelsesinstitutionen, fagmiljøerne på institutionen og tilgængelige vejledningstilbud.

De vigtigste vejlederkompetencer vil være, at:

- kunne afdække individuelle problemstillinger og behov
- guide til relevante interne og eksterne tilbud, fx indenfor og udenfor SPS-regi
- have kendskab til uddannelsens specifikke mål og krav
- have kendskab til problematikker, der er specifikke for målgruppen
- have kendskab til grønlandsk kultur og samfund

Netværk

1. Etablering af fagligt netværk på tværs af uddannelsesinstitutioner for vejlederne, der har særlig viden og kompetence inden for støtte til studerende med grønlandsk baggrund.
2. Etablering af samarbejde mellem kommende og allerede eksisterende vejledningstilbud (bl.a. de grønlandske huse).

Personlig tilknytning til en vejleder, der har faglig viden om målgruppen

Alle nye grønlandske studerende tilbydes tilknytning til en vejleder med faglig viden om behov og forhold for studerende med grønlandsk baggrund. Denne vejleder skal være en del af den uddannelsesinstitution, som den studerende er optaget på.

Umiddelbart efter optagelse på uddannelsen bliver den studerende kontaktet af vejlederen, som tilbyder et møde.

Mulighed for trivsels- og læse-/skrivevejledning samt mentorordning

Vejledningen varetages af vejledere, der har faglig viden både om målgruppens forhold og behov og om rammer og krav på videregående uddannelser.

Vejledningen kan tilbydes til studerende gennem hele uddannelsesforløbet.

Temaer i vejledningen:

- organisere studiehverdagen og skabe balance mellem studie og fritid
- udvikle strategier til akademisk læsning og skrivning
- indgå i sociale sammenhænge, fx studiegrupper og at til at indgå i kulturen på studiet
- få greb om fag og krav på studiet og at udvikle faglig retning og identitet

Tilværelsesorienterede indsatser

Disse tre grupper af tiltag foregår både i Grønland og Danmark, og det er vigtigt, at indsatserne i de to lande er forbundet med hinanden.

Indsatser i Grønland før studiestart

1. Grundig information og vejledning i Grønland om, hvordan den kulturelle og sociale overgang kan forventes at blive, så det ikke reduceres til 'hjemve'. Bedre forberedelse af de studerende på denne udfordring.
2. Indføring i privatøkonomi og forståelse af, hvad ting koster i DK ift. SU – herunder almene huslejeomkostninger i forhold til huslejeomkostninger.
3. Indføring i tidsstyring og planlægning – herunder brug af (digital) kalender til koordinering af planlagte studie- og fritidsaktiviteter og planlægning af (arbejds-)opgaver forbundet hermed.

Indsatser i Danmark før studiestart

1. Etablering af 'modtagergrupper' eller netværk af danske unge, som introducerer de studerende med grønlandsk baggrund til Danmark med fokus på:
 - Steder man kan lave sociale aktiviteter og møde andre unge; herunder fritidstilbud og –aktiviteter
 - Faste sociale arrangementer (med ingen eller begrænset alkohol) mellem de grønlandske studerende og de danske unge. Fx spisning, benyttelse af byens gratis, udendørs rum, kulturelle tilbud, mv.
 - Udflugter ud i naturen med fokus på at introducere til strand, skov og anden natur
 - Introduktion til dansk humor, kultur og omgangsformer.
2. Etablering af frivilligordning for danske familier, så den enkelte studerende har fast kontakt til en familie, hvor man kan tale løst og fast om tilværelsen i Danmark, og hvor hele familien fungerer som "bindeled" til dansk samfund og kultur.

Indsatser i Danmark efter studiestart

1. Faste oplæg ved grønlandske studerende i Danmark for nye studerende, hvor der eksplicit fortælles om den sociale kompleksitet i form af eksempelvis hjemve, udfordringer med nye familierelationer og –afstande, følelsen af at være helt anderledes, mv.
2. Opfølgning på indføring i privatøkonomi og forståelse af, hvad ting koster i DK ift. SU – herunder almene huslejeomkostninger i forhold til huslejeomkostninger.
3. Etablering af netværk eller lignende med det formål at sætte fokus på eksempelvis grønlandsk kultur og historie med henblik på, at de studerende får mulighed for at udvikle deres grønlandske identitet samtidig med, at de udvikler deres tilhørsforhold til Danmark

1. Indledning

1.1 Baggrund for projektet

Som et initiativ under Uddannelses- og forskningsministeriets Strategi for forskning og uddannelse vedrørende Arktis blev Rådgivnings- og støttecentret på Aarhus Universitet i foråret 2018 bevilget midler til et pilotprojekt med det overordnede formål at støtte nye studerende med grønlandsk baggrund i at gennemføre deres studier. Dette har udmøntet sig i en indsats i Region Midt omkring opstarten på videregående uddannelse og gennemførelsen af det første semester.

Det grønlandske hus i Region Midt estimerede, at der ville være 15-25 studerende i målgruppen for projektet pr. år. Dette estimat er fremkommet på baggrund af registreringer af antallet af studerende tilknyttet Det grønlandske hus de seneste år. Rådgivnings- og støttecentret forventede, at 14 studerende ville indgå i projektet.

Der blev søgt og bevilget kr. 485.000, - med henblik på at kunne

1. udvikle metoder til at understøtte grønlandske studerendes gennemførelse af videregående uddannelser
2. tilbyde udredning af støttebehov for 14 nye grønlandske studerende i efteråret 2018 og derefter et individuelt tilpasset studiestøtte- og/eller mentorforløb til de samme 14 studerende i efteråret 2018
3. beskrive virkemidler, der har effekt på gennemførelsen for målgruppen

1.2 Projektets organisering

Aarhus Universitet bidrog samlet med

- udvikling af metoder til evaluering af pædagogisk intervention i forbindelse med udvikling af uddannelseskompetence i videregående uddannelse
- udvikling af metoder til systematisk målsætning i udviklingen af uddannelseskompetence
- udvikling af interventionsmetoder
- udvikling af viden om relevante virkemidler

Vejledning og studieinformation, Aarhus Universitet bidrog med:

- relevant deltager i fokusgruppeinterview
- en samarbejdspartner, der kunne bidrage med viden i forbindelse med udviklingen af en procedure for henvisning til Rådgivnings- og støttecentrets tilbud til nye studerende med grønlandsk baggrund samt formidling af procedurer til det øvrige vejlederkorps i Vejledning og studieinformation, Aarhus Universitet

Det grønlandske hus, Region midt bidrog med

- kontakt til nye grønlandske studerende samt grønlandere, der er startet på en videregående uddannelse
- relevante deltagere fra Det grønlandske hus, der kunne deltage i et fokusgruppeinterview
- en samarbejdspartner, der kunne bidrage med viden fx i forbindelse med udviklingen af en procedure for henvisning til Rådgivnings- og støttecentrets tilbud til nye grønlandske studerende

1.3 Projektets organisatoriske forankring

Rådgivnings- og støttecentret på Aarhus Universitet yder støtte til studerende med specifikke studievanskeligheder og samarbejder bredt med relevante nationale og internationale samarbejdspartnere i forbindelse med udvikling og formidling af denne praksis. Centeret består af et sekretariat og to fagteams: team for pædagogisk-psykologisk uddannelsesrådgivning og team for læse-/skrivevejledning.

På Rådgivnings- og støttecentret møder studerende i videregående uddannelse, som er berettigede til specialpædagogisk støtte via SPS-ordningen, i dag muligheden for at modtage forskellige former for studiestøtte, som er tilpasset den enkeltes behov. De primære støtteformer er udrednings-/afklaringsamtaler, individuelle forløb med en læse-/skrivevejleder, individuelle forløb med en pædagogisk-psykologisk uddannelsesrådgiver og mentorforløb.

Udrednings-/afklaringsamtaler er en indledende individuel samtale med en læse-/skrivevejleder eller pædagogisk-psykologisk uddannelsesrådgiver, hvor vejleder og den SPS-berettigede studerende i fællesskab afdækker uddannelsesrelaterede behov og muligheder for støtte i forhold til de beskrevne behov. Læse-/skrivevejlednings- og Pædagogisk psykologisk uddannelsesrådgivningsforløb er individuelle udviklingsforløb hos en læse-/skrivevejleder eller pædagogisk-psykologisk uddannelsesrådgiver, hvor uddannelseskompetencer og sproglige kompetencer udvikles med afsæt i den enkelte studerendes specifikke behov. Mentorforløb er individuelle forløb, som rammesættes af en læse-/skrivevejleder eller pædagogisk-psykologisk uddannelsesrådgiver og typisk varetages af en ældre, mere erfaren studerende, som ikke er SPS-berettiget, på samme fag. Denne type forløb sigter mod faglig, social og kulturel inklusion på uddannelsen.

I kraft af medarbejdernes egen uddannelsesbaggrund og erfaring er der i begge fagteams et bredt kendskab til uddannelsers krav og opbygning på det videregående niveau samt til uddannelsesstederne i Region Midt, herunder de specifikke institutter og uddannelser. Dette har gjort det muligt for centret at udvikle og etablere en mentorordning, hvor der rekrutteres og ansættes mentorer primært fra Aarhus Universitet men også fra de øvrige videregående uddannelser i Region Midt. Begge fagteams har ligeledes et tæt samarbejde med Vejledning og studieinformation, studienævn o.l. på Aarhus Universitet samt med Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet.

Rapporten er udarbejdet af Bertil Norman Andersen (Cand.Mag.) fra Rådgivnings- og støttecentrets læse-/skrivevejledningsteam, Louise Margrethe Pedersen (Cand.Psych.) fra Rådgivnings- og støttecentrets pædagogisk-psykologisk uddannelsesrådgivningsteam og Louise Kold-Petersen (Cand.Mag.) fra Rådgivnings- og støttecentrets læse-/skrivevejledningsteam. Herudover har Hanne Balsby Thingholm, nu ekstern lektor ved Center for undervisningsudvikling og digitale medier ved Aarhus Universitet, fungeret som metodisk sparringspartner i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten, og Vejledning og studieinformation og Det grønlandske hus har bidraget som centrale kontakter til vejledningssystemet med særligt fokus på målgruppen.

2. Beskrivelse af problematik og mål med projektet

Uddannelses- og forskningsministeriet har i løbet af de seneste år igangsat en række initiativer på nationalt plan, som på kort og langt sigt skal understøtte mulighederne for, at grønlandere kan gennemføre videregående uddannelser. Dette er sket for at understøtte en bæredygtig samfundsudvikling i Grønland og Arktis (Strategi for forskning og uddannelse vedrørende Arktis, Uddannelses- og forskningsministeriet)¹.

På lokalt plan er der også igangsat initiativer for at understøtte de grønlandske studerendes gennemførelse på de videregående uddannelser. Eksempler herpå er ILIK-mentorprojektet, der er forankret i de grønlandske huse, ansættelsen af en studiecoach ved de grønlandske huse samt muligheden for at få bevilget psykologhjælp og ekstraundervisning via Den grønlandske særordning.

På Aarhus Universitet har bl.a. det medicinske fakultet, Psykologisk Institut og Vejledning og studieinformation haft særligt fokus på at kvalificere studievejledningstilbud til studerende med grønlandsk baggrund.

Initiativerne er igangsat på baggrund af undersøgelser, som viser, at frafaldet blandt studerende med grønlandsk baggrund i videregående uddannelse i Danmark generelt er højere end frafaldet blandt studerende med dansk baggrund. F.eks. ligger frafaldet det første studieår på cirka 15 procent blandt studerende med dansk baggrund, mens det for studerende med grønlandsk baggrund ligger på cirka 27 procent (Strategi for forskning og uddannelse vedrørende Arktis, Uddannelses- og forskningsministeriet)².

Dette pilotprojekt har haft til formål at udvikle, gennemføre og evaluere en studiestøttende indsats for studerende med grønlandsk sproglig og kulturel baggrund på videregående uddannelser i Region Midt med henblik på at støtte denne gruppe studerende i forbindelse med, at de påbegynder studie.

Projektet tager udgangspunkt i aktuelle fremmende og hæmmende strukturer og faktorer, der kan gøre sig gældende i forbindelse med denne gruppe studerendes møde med det videregående uddannelsessystem i Danmark.

Rapporten har til formål at formidle fremgangsmåder og resultater af pilotprojektet og derved levere viden, som kan anvendes bredt i det videre arbejde med at fremme grønlandske studerendes gennemførelse af videregående uddannelse i Danmark.

2.1 Projektets overordnede udformning

Udgangspunktet for projektet har været at undersøge, om eksisterende strukturer i vejledningssystemet i Region Midt kunne tilpasses således, at de ville kunne imødekomme specifikke behov hos grønlandske studerende i forbindelse med studiestart på en videregående uddannelse i Region Midt.

¹ https://ufm.dk/publikationer/2016/filer/fi_rapport_arktisk_strategi_web.pdf

² https://ufm.dk/publikationer/2016/filer/fi_rapport_arktisk_strategi_web.pdf

Dette formål indeholder i sig selv flere arbejdsopgaver, som i projektet har været delt ud på 3 faser (illustreret i figur 1):

I fase 1 har opgaverne været at:

1. Beskrive det eksisterende tilbud
2. Afdække hvilke specifikke problematikker, studerende med grønlandsk baggrund oplever i forbindelse med studiestart på en dansk videregående uddannelse og udarbejdelse af en profilbeskrivelse (profilbeskrivelse#1) for målgruppen på baggrund heraf
3. Afdække hvilke tiltag i det eksisterende tilbud, som kan inddrages til at støtte de grønlandske studerende i at opnå en god start på studielivet i Danmark
4. Afdække øvrige eksisterende tilbud i region midt, der kan henvises til
5. Tilpasse tilbuddet indenfor de eksisterende vejledningsrammer, således at det i videst muligt omfang møder de specifikke udfordringer, der er særegne for de grønlandske studerende

På denne baggrund udgjorde resultatet af fase 1 en nyformulering af det eksisterende vejledningstilbud, som i fase 2 er blevet benyttet til at iværksætte støttetilbuddet til nytilkomne studerende med grønlandsk baggrund samt til at evaluere resultatet af indsatsen i fase 3.

I fase 2 har opgaverne således været at:

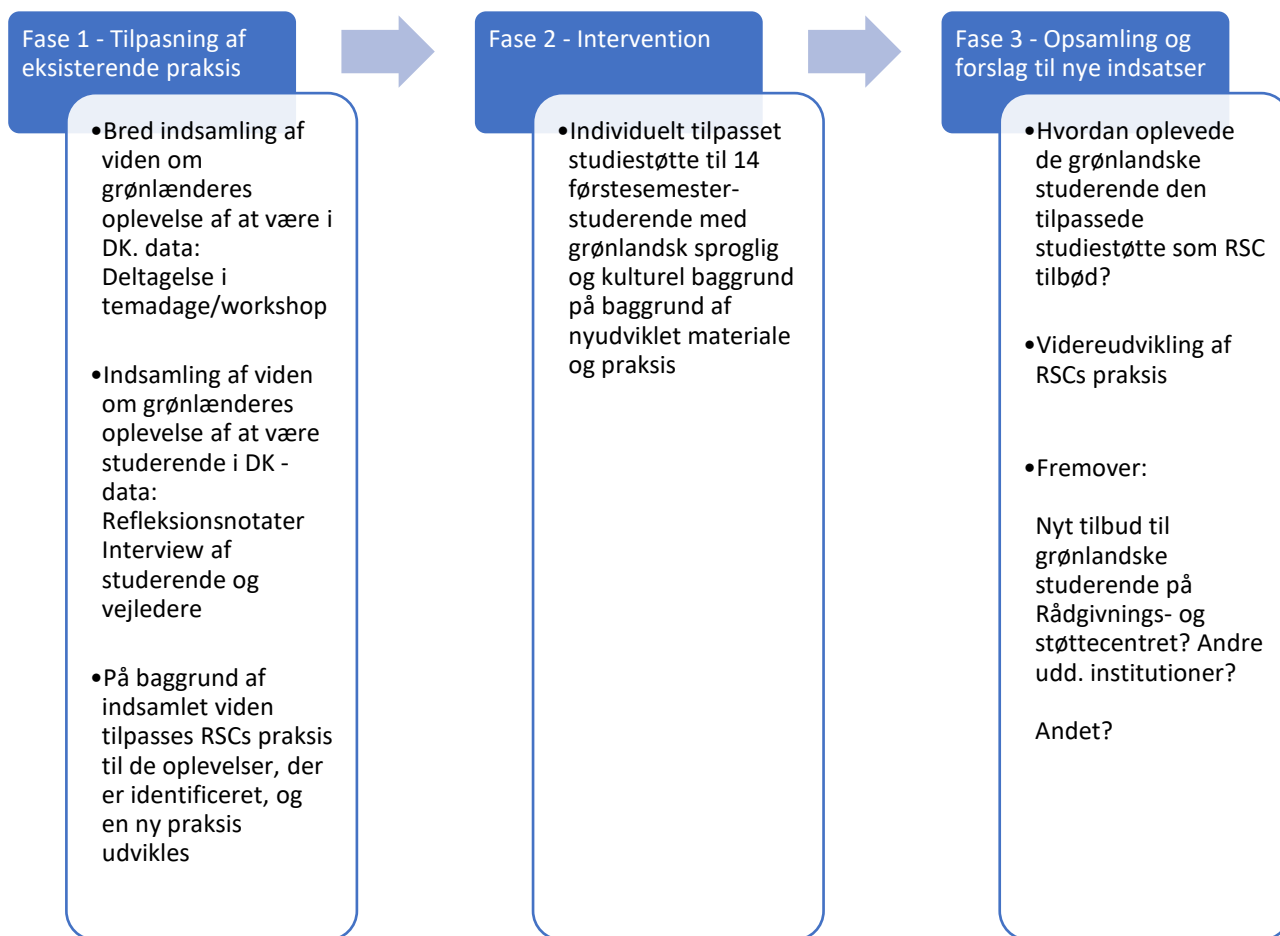
1. Iværksætte og gennemføre forløb for grønlandske studerende
2. Indsamle information om benyttede støtteformer
3. Evaluere de grønlandske studerendes oplevelse af støtten og den forskel, som støtten har gjort for deres mulighed for at finde sig tilrette i studielivet på en videregående uddannelsesinstitution i Danmark.

Resultatet af fase 2 har været, at vi har indsamlet informationer om benyttede støtteformer samt om de studerendes oplevelse af støtten.

I fase 3 har vi samlet, systematiseret, analyseret og diskuteret disse informationer i form af indeværende rapport.

Her har vi tilsigtet at:

1. sammenligne i hvilket omfang de i profilbeskrivelse#1 beskrevne behov kunne genfindes i afklaringen af de grønlandske studerendes behov i projektets fase 2, herunder opdatere profilbeskrivelsen fra fase 1 til en profilbeskrivelse#2
2. beskrive de grønlandske studerendes oplevelse af støttetiltag, der har været hjælpsomme i forbindelse med deres studiestart på en dansk videregående uddannelse samt at sammenligne denne beskrivelse med de interventioner, der er beskrevet i tilbudsbeskrivelsen
3. Beskrive de behov, de studerende ikke har kunnet få dækket af studiestøtte eller anden støtte samt ideudvikling ift. nye tiltag, der vil kunne dække disse behov

Figur 1: Illustration af projektets tre faser og overordnede arbejdsopgaver. Modellen beskriver processen, hvormed en ny studiestøttende indsats for en ny målgruppe blev udviklet, afprøvet, evalueret og tilpasset for til sidst at munde ud i forslag til nye indsatser for målgruppen.

Opgaveløsningen i de enkelte faser vil blive gennemgået mere detaljeret i kapitel 3-5.

2.2 Vejledning til læsning af rapporten

Med dette kapitel ønsker vi at formidle en oversigt over indholdet i de enkelte dele af rapporten for at øge læserens mulighed for overblik.

I forlængelse af dette afsnit beskriver kapitel 2 *Metodebeskrivelse* de metodiske grundlag for rapporten i form af interviewmetoder og metoder til kodning af de gennemførte interviews med studerende med grønlandsk baggrund, vejledere, der arbejder med disse, samt af de afsluttende evalueringssamtaler med deltagere i projektet.

De følgende kapitler er opbygget ud fra progressionen i de enkelte faser af pilotprojektet. Således gennemgås i kapitel 3 *Fase 1, forår 2018* de gennemførte aktiviteter i første fase af projektet. Her beskrives først det tilbud (afsnit 3.1), som SPS-berettigede studerende ved Rådgivnings- og

støttecentret har til rådighed. Rammerne for og de beskrevne målsætninger med dette tilbud har dannet grundlag for det udviklingsarbejde, der har pågået hen over hele projektperioden. I forlængelse heraf beskrives den grundlæggende forståelse af begrebet uddannelseskompetence, som vi arbejder med i projektet.

Efter beskrivelsen af det eksisterende tilbud beskrives gennemførelsen af den indledende afdækning af oplevede problematikker i forbindelse med studiestart hos grønlandske studerende (afsnit 3.2), hvilket munder ud i en samlet profilbeskrivelse af gruppen (afsnit 3.3). Efter en derpå følgende kortlægning af, hvilke oplevede behov et SPS-lignende tilbud umiddelbart kan dække, og hvilke ikke kan dækkes (afsnit 3.4), beskrives (afsnit 3.5) tilpasningen af de enkelte elementer i tilbuddet (afsnit 3.6). Derudover beskrives den afdækning, vi i projektet foretog af øvrige eksisterende tilbud i regionen, som vi i vejledningstilbuddet havde mulighed for at henvise de studerende til. Kapitel 3 afsluttes med en samlet opsummering af arbejdet i fase 1 (afsnit 3.7).

I kapitel 4 *Fase 2, efterår 2018* beskrives projektets anden fase, herunder først hvilke kanaler, der blev benyttet til at skabe kontakt til målgruppen og dernæst gennemførelsen af de indledende afklaringsamtaler med grønlandske studerende og de derpå følgende studiestøtteforløb.

Fase 2 blev afsluttet med evaluering af studiestøtteforløbene med de grønlandske studerende. Resultatet af denne evaluering beskrives i kapitel 5 *Fase 3, forår 2019*. Her sammenholdes først projektets indledende profilbeskrivelse af målgruppen fra kapitel 3 med de problematikker, som de grønlandske studerende, der havde deltaget i studiestøtteforløb, beskrev i afklaringsamtalerne. Den udvidede forståelse, som dette førte til, er i kapitlet beskrevet ved at lave en opdateret profilbeskrivelse af målgruppen (afsnit 5.2), som efterfølgende diskuteres (afsnit 5.3). Ovenpå den udvidede beskrivelse af oplevede problematikker i målgruppen følger de grønlandske studerendes egentlige evaluering af studiestøtten (afsnit 5.4 og 5.5). Kapitel 5 afsluttes med en oversigt over de behov, som de studerende gav udtryk for ikke at have fået dækket på tidspunktet for evalueringssamtalerne samt en diskussion af muligheder for tilpasninger af de tilbudte studiestøtteforløb samt udvikling af nye tilbud til målgruppen.

Hele fase 3 opsummeres i afsnit 5.7, og derefter følger vores konklusioner på projektet i kapitel 6.

2.3 Metodebeskrivelse

Studiet af studerende med grønlandsk baggrunds oplevelse af mødet med en videregående uddannelse i Region Midt er udført som et kvalitativt studie. Projektet er udført på baggrund af det, Bente Halkier kalder en 'moderat socialkonstruktivistisk vinkel' (Brinkmann & Tanggard, 2013, p. 122)³, som tager udgangspunkt i, at alle typer data er udtryk for 'social handling' i forskelligartede sammenhænge. Vi fokuserer som det centrale undersøgelseselement på de deltagende subjekters oplevelse og deres beskrivelse af denne oplevelse. I projektet er der derfor ikke kvantitative data eller effektmålinger, men der er dybdegående information om, hvordan informantgruppen har oplevet de udfordringer, der er med at påbegynde uddannelse i Danmark og oplevelsen af at modtage studiestøtte.

³I: Brinkmann, S. & Tanggard, L. (2013) *Kvalitative metoder – en grundbog*. København: Hans Reitzels forlag

2.3.1 Interviewmetoder og kodning

Vores informationer om informanternes oplevelser er primært indsamlet igennem interviews. Her har vi udført individuelle, semistrukturerede interviews og fokusgruppeinterviews. Derudover har vi benyttet os af observationsnotater fra grønlandske studerende og vores egne, generelle faglige observationer i studiestøtteforløbene, som er fastholdt i logbøger for de enkelte forløb.

Det individuelle interview med en studerende med grønlandsk baggrund, der havde oplevet studiestart i Danmark, blev i fase 1 udført som et åbent og semistruktureret interview. Interviews med de øvrige studerende med grønlandsk baggrund, som havde oplevet studiestart i Danmark, og vejledere for grønlandske studerende blev gennemført som fokusgruppeinterviews struktureret efter 'den blandede tragtmodel', hvor man starter med meget brede spørgsmål for i så vid udstrækning som muligt ikke at lukke samtalen mellem interviewdeltagerne ned og give plads til deltagernes perspektiver og deres interaktion med hinanden. Derefter går man over til en mere stram model for strukturering, hvor der stilles spørgsmål med det formål at få så mange forskellige synspunkter frem som muligt i gruppens sociale kontekst (Brinkman & Tanggard, 2013,, p. 126)

Disse interviews blev transskriberet, og herefter blev der gennemført kodning i form af meningskondensering og kategorisering på hvert udsagn som beskrevet i Brinkman & Tanggard, 2013. Herunder ses et eksempel på, hvordan kondenseringen er foregået. Meningskondensering består i at kondensere essensen frem i udtalelser, så man får skabt mindre 'meningsenheder'. Kategorisering tilføjer et mere analytisk lag, hvor grundproblematikken eller den 'psykologiske essens' uddrages/tolkes (Brinkmann & Tanggard, 2013). I tabellen herunder ses i venstre kolonne et citat fra en studerende med grønlandsk baggrund. I kolonne to har vi skrevet de ord eller den del af sætningen, som vi vurderer som essensen af udsagnet, og i kolonne tre er udsagnet yderligere kategoriseret efter grundproblematik. Desuden kategoriseres grundproblematikken i kolonne fire efter uddannelseskompetencemodens relevante kategori(er). Vi henviser til afsnit 3.1, hvor uddannelseskompetencemodellen introduceres og forklares.

Udsagn (citat fra interview)	Ord der har vægt	kategorisering og kategori i Uddannelseskompetencemodellen
IP1: Ja ja jeg har det lidt det samme det er svært for mig også og be om hjælp eller søg hjælp	svært for mig også og be om hjælp eller søg hjælp	Soc. <ul style="list-style-type: none">• Opsøge hjælp

I fase to indsamlede vi vores anden hovedgruppe af information igennem evalueringssamtaler med de studerende, vi havde haft i studiestøtte. Disse interviews havde også semistruktureret form, men dette var et mere stramt struktureret interview, idet der var en lang række spørgsmål, der skulle behandles, ligesom vi bad de studerende forholde sig meget konkret til oplevelser af

forandringer og væsentlighed af problematikker. I afklaringsamtalerne var en række problematikker for den enkelte studerende blevet beskrevet, og i evalueringssamtalerne forholdt interviewet sig specifikt til oplevelsen af udvikling af disse problematikker over tid. Her blev citater skrevet ned af vejlederne under vejs i samtalen i evalueringsguiden, der fungerede som interviewguide. Vi valgte ikke at optage og transskribere disse samtaler, da vi ønskede at lave så fortroligt og åbent et rum som muligt og vurderede, at en optagelse ville kunne virke hæmmende på de studerendes lyst til at tale 'rent ud af posen'. Dette materiale er også blevet kondenseret og kategoriseret og danner baggrund for de fund og tolkninger af materialet, der fremgår i kapitel 5 i rapporten.

2.3.2 Teoretisk og erfaringsbaseret læsning og kategorisering

Flere steder i vores materiale har vi benyttet os af læsning eller kategorisering af informationer, som baserer sig på enten teori eller på den erfaring med studiestøtte, vi har som professionelle vejledere. Det angives, når dette foregår.

Konkret skal fremhæves, at vi benytter uddannelseskompetencemodellen, der, som nævnt, præsenteres i rapporten. Denne model giver anledning til, at vi kan analysere, hvor i den studerendes samlede studieliv en oplevet problematik placerer sig. I tabellen ovenfor er 'opsøge hjælp' placeret som en problematik, der vedrører socialisering, og indsatser i forhold til dette ville skulle ske på socialiseringsniveau. Andre forhold som eksempelvis boligsituation hører til i kategorien *tilværelsen*, som ligger ud over studiet, og indsatser ift. dette er altså ikke en uddannelsesmæssig opgave men hører til et andet sted. Disse kategoriseringer gør det altså muligt at gruppere problematikker efter en teoretisk model, der beskriver studielivet.

Desuden laver vi enkelte steder en 'bottom-up-kategorisering', hvor vi læser et materiale og kategoriserer det på baggrund af vores faglige erfaringer som vejledere. Et eksempel er i bearbejdningen af information om oplevet hjælpsom støtte, som fremkom i evalueringerne, men som ikke havde været beskrevet som en del af tilbuddet. Her fremkom følgende kondenserede udsagn om hjælpsomheden af studiestøtten blandt flere andre udsagn:

- Tryghed i en relation, når man er langt væk hjemmefra
- Tavshedspligten er vigtig
- Hjælpsomt at sætte ord på tingene
- At kunne tale om udfordringer og løsninger var afstressende

På baggrund af en faglig, erfaringsbaseret læsning af udsagnene kategoriserede vi disse udsagn under kategorien 'Sætte ord på' og kategorien 'relationen'. Disse kategorier eksisterede altså ikke på forhånd men blev udledt af materialet og på baggrund af vores erfaringer som vejledere.

I kapitel 5 samles vores analyser, og vores fund præsenteres. Fundene præsenteres både i tabelform og i analyse- og diskussionstekst. I analyserne og diskussionerne sætter vi mere aktivt vores professionelle vejledererfaring i spil, idet vi her tolker materialet og kommer med forslag til forståelser, tilpasninger og forandringer. Der er altså andre mulige læsninger og forståelser af materialet på dette stadie. Vi står på den erfaring og teori, som Rådgivnings- og støttecentret har udviklet i forhold til arbejdet med specialpædagogisk støtte under SPS-ordningen gennem mange

år, og disse forståelser har været retningsgivende for de muligheder, vi ser for gruppen af studerende med grønlandsk baggrund (Se afsnit 3.1).

3. Fase 1, forår 2018

Som ovenfor beskrevet har opgaverne i fase 1 været at:

1. Beskrive det eksisterende tilbud på Rådgivnings- og støttecentret
2. Afdække hvilke specifikke problematikker, studerende med grønlandsk baggrund oplever i forbindelse med studiestart på en dansk videregående uddannelse og udarbejdelse af en profilbeskrivelse#1 for målgruppen på baggrund heraf
3. Afdække hvilke tiltag i det eksisterende tilbud, som kan inddrages til at støtte de grønlandske studerende i at opnå en god start på studielivet i Danmark
4. Afdække øvrige eksisterende tilbud i region midt, der kan henvises til
5. Tilpasse tilbuddet indenfor de eksisterende vejledningsrammer, således at det i videst muligt omfang møder de specifikke udfordringer, der er særegne for de grønlandske studerende
6. Formålet med de i fase 1 beskrevne arbejdsopgaver har samlet set været at udarbejde et tilpasset tilbud til nytilkomne grønlandske studerende på baggrund af det eksisterende SPS-vejledningstilbud. I dette kapitel vil gennemførelsen af de enkelte opgaver blive beskrevet

3.1 Beskrivelse af Rådgivnings- og støttecentrets pædagogiske praksis

Ideen bag pilotprojektet har været at tage udgangspunkt i eksisterende strukturer i vejledningssystemet i Region Midt. Det første skridt vi tog, var at beskrive den pædagogiske indsats i vejledningstilbuddet på Rådgivnings- og støttecentret og derefter afdække yderligere vejledningstilbud med relevans for gruppen i resten af regionen.

Formålet med Rådgivnings- og støttecentrets pædagogiske praksis er at støtte målgruppen i udvikling af uddannelseskompetence gennem synliggørelse og udvidelse af studiemæssigt handlerum.

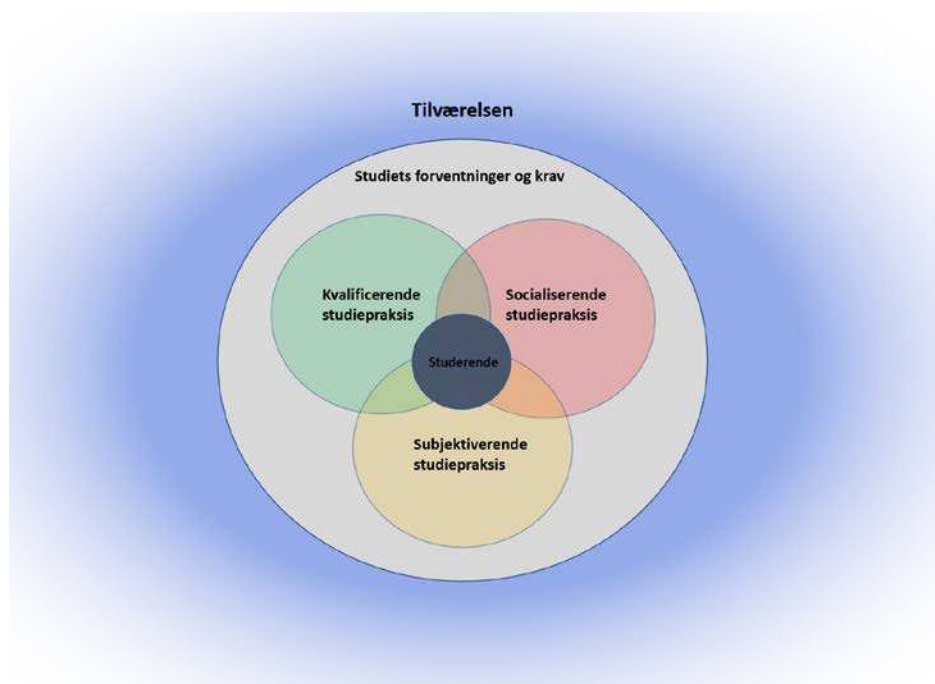
Når studerende har særlige forudsætninger, som det er tilfældet med gruppen af studerende, som er SPS-berettiget, vil de kunne opleve at have et mere begrænset eller restriktivt handlerum end deres medstuderende. Dette kommer til udtryk som studiemæssige vanskeligheder, som opstår i mødet mellem den studerende og de studiemæssige krav og forventninger. Støtten på Rådgivnings- og støttecentret sigter mod at synliggøre og udvide dette handlerum som kompensation for de indsnævring i handlerummet, som nogle studerende med funktionsnedsættelser oplever. Det er i pilotprojektet en grundantagelse, at disse indsnævring også kan findes hos personer, der, som det er tilfældet ved mange af de grønlandske studerende, kommer til de danske videregående uddannelsesinstitutioner med en anden kulturel og sproglig baggrund.

I den pædagogiske indsats for at udvide de studerendes handlerum arbejdes der på centret for at fremme en afklaringsproces omkring egen motivation, ressourcer og begrænsninger i relation til uddannelsens reelle krav samt på at fremme udviklingen af strategier til håndtering af forhold med relevans for studielivet. De studerende støttes derved i at opnå og opretholde en kompetent studiepraksis kendetegnet ved størst mulig selvstændighed i forhold til håndteringen af uddannelsens krav og under hensyntagen til egen motivation og personlige forudsætninger. Indikationer på, at der sker en udvikling hen imod en selvstændig studiepraksis,

er eksempelvis, at den studerende begynder at give udtryk for en egen faglig stemme samt at træffe begrundede valg og fravalg, lave prioriteringer, vurderinger, træffe beslutninger og udøve myndighed og dømmekraft i relation til sin egen:

- **Videnstilegnelse og –anvendelse:** Den studerende støttes i at videreudvikle eksisterende og indarbejde nye strategier inden for læsning, skriftsproglig formidling, alment akademiske arbejdsformer, generel studieteknik og fagspecifik videnstilegnelse.
- **Deltagelse:** Den studerende støttes i at videreudvikle eksisterende og indarbejde nye strategier i forhold til deltagelse i studiemiljøet og i den specifikke faglige, sociale og skriftsproglige kultur på studiet.
- **Forvaltning af tid, energi og indsats:** Den studerende støttes i at finde frem til og fastholde en for vedkommende hensigtsmæssig balance mellem studiearbejde og fritid og i at finde frem til den mest relevante prioritering af tid, energi og indsats.

På centret arbejdes der med realisering af de pædagogiske målsætninger med udgangspunkt i en uddannelseskompetencemodel, som er udviklet på baggrund af centrets praksiserfaring og teoretiske grundlag. Modellen er illustreret herunder:

Figur 2: Uddannelseskompetencemodellen

Uddannelseskompetencemodellen står teoretisk set på en systemisk grundforståelse af mennesket. Den baserer sig på uddannelsesforsker Gert Biestas (2011)⁴ forståelse af uddannelses tre funktioner og på den kulturhistoriske virksomhedsteori forståelse af mennesket som en aktivt handlende og motiveret subjekt, der skabes af og skaber de omgivende sociale og strukturelle krav og bindinger på praksis (Leontjev, 2002).

⁴ Biesta, G. J. J., & Joachim Wrang (2011) *God uddannelse i målingens tidsalder: Etik, politik, demokrati*. Århus: Klim.

I modellen er den studerende placeret i midten med de forudsætninger og erfaringer, som vedkommende bringer ind i uddannelseskonteksten. Her finder vi også den studerendes motiver og mål for studiet (Leontjev, 2002)⁵. Rundt om den studerende er afbilledet tre sfærer (Biesta, 2011), som beskriver de tre hovedtyper af praksis, som den studerende vil skulle indgå i under uddannelsen; 1) den kvalificerende, der vedrører videnstilegnelse, metodisk anvendelse og studieteknik, 2) den socialiserende, der vedrører sociale relationer og kulturel integration på studiet og endelig 3) den subjektiverende praksis, der vedrører det at udvikle en fagpersonlighed og tilegne sig faget på en selvstændig måde. Rundt om dette finder vi studiets forventninger og krav, som de eksisterer som kontekst for den studerende. Her er både tale om eksplicite krav som eksamenskrav, formkrav til opgaver, studieringens krav mv. Her ligger imidlertid også alle de implicite sociale og kulturelle krav, man mødes af, og som kræver afkodning (Leontjev, 2002). Endelig finder vi den studerendes øvrige tilværelse yderst i modellen, hvor alle andre forhold end studieforhold er placeret. Her finder vi familieforhold, boligforhold, kultur, venner og kærester, økonomi osv. Selvom disse forhold ikke er en direkte del af uddannelseskonteksten, yder de alligevel afgørende indflydelse på den studerendes muligheder og trivsel og må tænkes eksplicit ind i strategier for en bæredygtig studiepraksis.

Når vi skal forstå en studerendes studiemæssige vanskeligheder, kræver det derfor, at vi både forstår den studerendes forudsætninger, ressourcer, motivation og begrænsninger (fx funktionsnedsættelser), den *specifikke* uddannelses krav og forventninger og den øvrige tilværelses indflydelse. Herudfra kan vi afdække på hvilket niveau et givent forhold kan bidrage til studiemæssige vanskeligheder, således at indsatsen kan rettes imod det relevante niveau og det relevante forhold. Herefter kan vi arbejde med at understøtte uddannelseskompetence igennem udvikling af strategier for kvalificering, deltagelse og subjektivering. Det er denne afdækning og understøttelse, der er centres centrale indsats.

Vi henviser til, at man i bilag 2 "Uddannelseskompetencemodellen - begreber og definitioner" finder en mere detaljeret redegørelse for modellen.

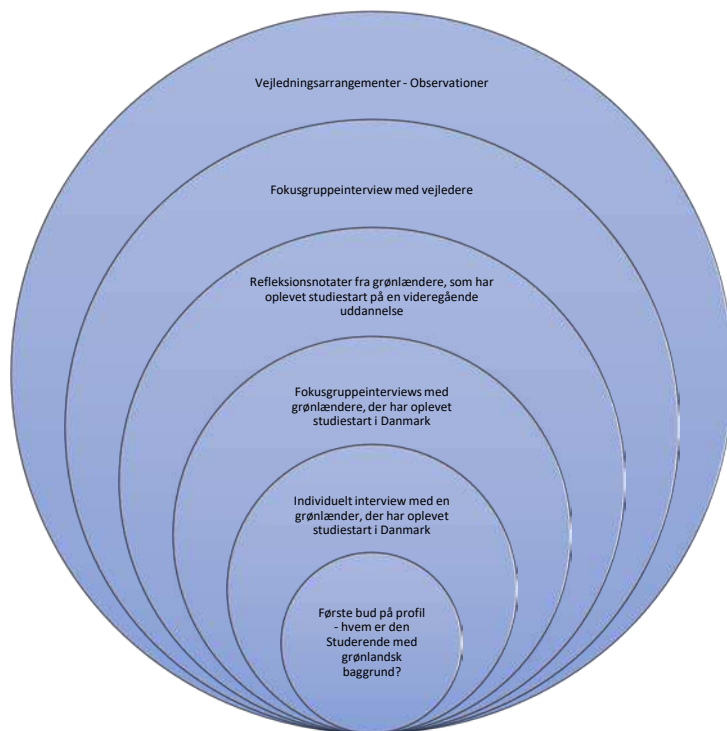
3.2 Afdækning af hvilke specifikke problematikker, studerende med grønlandsk baggrund oplever i forbindelse med studiestart på en dansk videregående uddannelse

Med henblik på at kunne udvikle et tilpasset tilbud til studerende med grønlandsk baggrund, var det i fase 1 nødvendigt at afdække hvilke problematikker, grønlandske studerende typisk havde oplevet i forbindelse med studiestart i Danmark. Forskellene imellem disse problematikker og dem, vi oplever hos studerende, der modtager SPS, skulle identificeres.

Til dette formål indsamlede vi informationer i forskellige sammenhænge og med en række metoder, som er visualiseret herunder.

Den samlede viden fra denne indsamling blev anvendt til at udfærdige en profilbeskrivelse, som derefter blev anvendt til at sammensætte et relevant tilbud til nye studerende med grønlandsk baggrund i fase 2.

⁵ Leontjev, A. N. (2002) *Virksomhed, bevidsthed, personlighed*. København: Hans Reitzels Forlag

Figur 3: Illustration af arbejdsprocessen. Modellen læses ude fra og ind mod centrum og illustrerer processen, hvor vi nærmede os en profilbeskrivelse af målgruppen.

Det første skridt i afdækningsprocessen var at opnå en første viden om målgruppen. Dette foregik ved deltagelse på temadage, vejlederarrangementer og indledende samtaler med vejledere med kendskab til målgruppen, specifikt vejledere fra Det grønlandske hus og vejledere fra Vejledning og studieinformation på Aarhus Universitet. Formålene med disse aktiviteter var at opnå et overordnet blik for de tematikker, der var relevante for målgruppen, og som kunne benyttes til at udfærdige de efterfølgende fokusgruppeinterviews.

Det næste skridt i afdækningsprocessen var gennemførslen af fokusgruppeinterviews. Forberedelsen af disse interviews foregik ved, at de studerende, som skulle inddrages, blev udvalgt ud fra det kriterium, at de skulle have oplevet studiestart i det danske videregående uddannelsessystem. Det drejede sig om to grupper studerende med grønlandsk baggrund: en gruppe, som er aktive på en videregående uddannelse og en gruppe, som har været studerende på en videregående uddannelse, men som enten ikke er studerende længere, eller som nu er studerende på et lavere uddannelsesniveau.

At en studerende har grønlandsk baggrund indebar i denne sammenhæng, at vedkommende havde figureret på Det grønlandske hus' lister over studerende med grønlandsk baggrund, som er optaget og skal starte på en videregående uddannelse i Region Midt. Dette udelukkede således kun de studerende med grønlandsk baggrund i Region Midt, som ikke havde været i kontakt med Det grønlandske hus.

For yderligere at kvalificere designet af interviewene og for i størst muligt omfang at lade interviewdesignet være datastyret bad vi de udvalgte studerende om at udarbejde et

refleksionspapir, hvor de beskrev deres oplevelser i forbindelse med studiestart på en dansk videregående uddannelse. Dette blev gjort på baggrund af forud formulerede, åbne spørgsmål (Bilag 1: Invitation studerende). Den åbne datastyrede tilgang blev valgt med henblik på at få adgang til målgruppens egen, umiddelbare beskrivelse af deres oplevelser i forbindelse med mødet med det danske uddannelsessystem. På dette stadie var det vigtigt for os at undgå at præge deres svar og dermed at komme til at begrænse informationsmængden.

Herefter lavede vi en opsamling og kondensering af de indsamlede informationer, således at de kunne anvendes i designet af interviewguides.

Der blev derudover gennemført et individuelt interview med en studerende, som levede op til kriterierne for udvælgelse, og som tilkendegav at være interesseret i at deltage i et interview, men som af forskellige årsager var forhindret i at deltage i gruppeinterviewene. Dette valg skyldtes, at vores sample (antal studerende) var mindre end ønsket.

Efter gennemførslen af interviews blev data i form af lydoptagelser behandlet ved transskribering og kodning af materialet. Kodningen foregik i to faser: en meningskondensering, hvor meningen med udvalgte interviewsegmenter blev sammenfattet, og derefter en kategorisering/tematisering, hvor uddannelseskompetencemodellens elementer blev anvendt til at analysere og fortolke de kondenserede interviewsegmenter. Den sidste del af arbejdet med afdækningen af hvilke specifikke problematikker, studerende med grønlandsk baggrund oplever i forbindelse med studiestart på en dansk videregående uddannelse, bestod i at samle den bearbejdede data i en samlet profilbeskrivelse.

3.3 Profilbeskrivelse #1

Det følgende er en samlet præsentation af det første bud på en profilbeskrivelse, der sammenfatter de grønlandske studerendes oplevede problematikker i forbindelse med studiestart i Danmark, og som baserer sig på analyserne af interviews og observationer i fase 1. I beskrivelsen oplystes de særlige oplevede faktorer, som i vores data beskrives som problematiske og/eller vanskelige for studerende med grønlandsk baggrund i mødet med det danske videregående uddannelsessystem, og som derfor kan antages at øge risikoen for frafald. Faktorerne er inddelt efter de kategorier, som er defineret i den tidligere præsenterede uddannelseskompetencemodel (se afsnit 3.1). Der er ikke foretaget nogen form for vægtning af de enkelte tematikker, fordi disse antages at have forskellig vægt for den enkelte på forskellige tidspunkter i studieforløbet. Den nedenstående oversigt skal derfor forstås som en række af tematikker, som af den enkelte grønlandske studerende kan opleves at have varierende betydning for den studerendes trivsel i starten af studiet eller senere i studielivet, hvorfor der løbende vil skulle tages højde for behovsudviklingen.

3.3.1 Tilværelsen

Social integration

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Nærhed til familie og familiens mulighed for støtte
- Manglende opbakning og anerkendelse fra familien
- Etablere danske venskaber og netværk
- Udelukkende at have grønlandske venner i Danmark/dannelse af parallelsamfund

- At have overskud til også at etablere danske netværk udover det grønlandske
- Tilvænning til dansk alkoholkultur
- Danskeres fordomme om grønlandsk alkoholforbrug
- Ensomhed
- Anderledeshed, ensomhed og fremmedgørelse
- Manglende stabilitet i omgangskreds, når andre grønlandske studerende rejser hjem
- At forstå samfundet (manglende almenviden og samfundsviden om Danmark – bl.a. pga. begrænset internet i Grønland)
- Sproglige vanskeligheder
- Tilpasning til danske omgangsformer (fx en meget 'snakkende', udadvendt kultur)

Fysisk miljø

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Navigation og tilvænning til by
- Tilvænning til varmere klima
- Savn af Grønlandsk natur og ro
- Manglende overskud til at lære studiebyen og lokale muligheder at kende

Kulturelle forskelle

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- tidsstyring, planlægning, organisering
- At styre den store grad af frihed og ansvar/selvstyring

Praktiske og institutionelle anliggender

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Forståelse af de offentlige systemer
- Ansøge om oprettelse i de relevante systemer mm.
- At få overblik over, hvad der skal gøres, prioritere i opgaverne og handle på dem (SKAT, SU, bolig, studiet, bank, osv.)
- Manglende udbud af videregående uddannelsesmuligheder i Grønland
- Utilstrækkeligt fagligt niveau på uddannelserne i Grønland
- At få økonomien til at hænge sammen
- Utilstrækkelig information i Grønland om de danske uddannelser(s krav)
- Manglende direkte, personlig hjælp til at navigere i systemerne, som de kender det fra Grønland
- Sammenfald af store mængder praktiske opgaver relateret til etableringen af tilværelsen i Danmark med studiestart

3.3.2 Universitetets forventninger og krav

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Et højt opgave- og læsepres
- Tilgængeligheden af informationer om studiet

- Manglende, uigennemskuelig eller fragmenteret formidling af informationer og krav fra uddannelsesstedet
- Medstuderendes forudantagelser om grønlandske studerende
- Sociale omgangsformer
- Dominerende alkoholkultur på studiet
- Stor niveauforskel på uddannelse i hhv. Danmark og Grønland (Højere krav og hårdere bedømmelse i Danmark)
- Forventning om høj grad af frihed/selvstændighed/egenansvar på danske uddannelsesinstitutioner
- Gode muligheder for at gemme sig i "store" undervisningssituationer blandt mange studerende (f.eks. store forelæsninger)
- Forventning om at studerende skal kunne "sælge sig selv"
- Implicitte krav og forventninger fra studiets side
- Fremdriftsreform (krav om hurtig gennemførelse og automatisk genindskrivning til reeksamen)
- Meget store mængder sociale muligheder, krav og forventninger
- Fravær af struktur på hverdagen givet fra uddannelsens side

3.3.3 Kvalificerende studiepraksis

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Læsning, formidling, opgaveløsning, begrebstilegnelse og akademisk sprogbrug på et andet sprog end modersmålet (primært da/eng)
- Mangel på overblikdannelse, planlægning, strukturering og prioritering ift. studie og hverdag
- Manglende kendskab til uddannelsesstedets faglige krav
- Manglende almenviden som danner forudsætning for faglig forståelse
- Et utilstrækkeligt forudgående fagligt og sprogligt niveau sammenlignet med danske studerende
- At komme bagud med læsning, opgaver og beståelse af eksamener
- Manglende erfaring med faglige studiestrategier
- Nedsat hastighed i læsning, formulering og opgaveløsning ift. danske studerende

3.3.4 Socialiserende studiepraksis

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Manglende overskud (tid, økonomi, mentale ressourcer) til at investere i sociale relationer på studiet fra begyndelsen
- At forstå og udtrykke sig i forhold til medstuderende, vejledere, undervisere, osv.
- At etablere relationer
- At skulle forholde sig til alkoholkultur som adgangsbillet til sociale relationer
- At kunne sige fra og håndtere konfrontationer
- Fordomme om grønlandere (fx de er tavse, drikker meget)
- At turde spørge om hjælp, fortælle om problemer og stille spørgsmål
- Stort behov for personlig kontakt

3.3.5 Subjektiverende studiepraksis

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- At leve op til krav om selvstændig styring og kritisk stillingtagen
- Fravalg af "danske" strategier med henblik på at bibeholde grønlandsk identitet
- At spørge om hjælp, når man er udfordret
- At få antastet egen identitetsforståelse som fagligt dygtig og kompetent
- At få prioriteret og truffet valg i forhold til store mængder sociale krav og forventninger
- Fejlvalg af studie på baggrund af manglende viden om de faktiske forhold og krav på uddannelsen
- At få afklaret, om studiet er det rigtige
- Overskridelse af egne grænser for at leve op til fx sociale krav

3.4 Afdækning af hvilke tiltag i det eksisterende tilbud, som kan inddrages til at støtte de grønlandske studerende i at opnå en god start på studielivet i Danmark

For at kunne foretage relevante tilpasninger af det eksisterende SPS-tilbud var der efter profilbeskrivelse #1 behov for at afdække hvilke behov, der allerede kunne dækkes af SPS-tilbuddet, som det var, og hvilke der ikke umiddelbart ville kunne dækkes uden tilpasninger eller nyudvikling af tilbud.

For at anskueliggøre hvilke behov, det eksisterende tilbud forventedes at kunne dække, blev behovene, som de blev beskrevet i Profilbeskrivelse #1, holdt op mod Rådgivnings- og støttecentrets tilbudsbeskrivelse fra afsnit 2, hvori det fremgår hvilke fokusområder og temaer, der kan arbejdes med i studiestøtten.

Dette er søgt anskueliggjort i tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: I første kolonne fremgår elementerne fra Uddannelseskompetencemodellen samt de underkategorier, der blev identificeret i Profilbeskrivelse #1. I anden kolonne fremgår de behov, som blev identificeret i Profilbeskrivelse # 1, som det vurderes, tilbuddet kan dække og i tredje kolonne fremgår det fokusområde fra Rådgivnings- og støttecentrets formålsbeskrivelse, som det vurderes, at behovet kan dækkes under.

Kategorier i Uddannelseskompetencemodellen	Oplevede problematikker fra profilbeskrivelse #1, som ville kunne dækkes af Rådgivnings- og støttecentrets eksisterende SPS-tilbud	Fokusområde i formålsbeskrivelsen
Tilværelsen <i>Social integration</i>	<ul style="list-style-type: none">• At have overskud til også at etablere danske netværk udover det grønlandske	Forvaltning af tid, energi og indsats
<i>Fysisk miljø</i>	<ul style="list-style-type: none">• Manglende overskud til at lære studiebyen og lokale muligheder at kende	Forvaltning af tid, energi og indsats

Universitetets forventninger og krav	<ul style="list-style-type: none"> • Et højt opgave- og læsepres • Sociale omgangsformer • Forventning om høj grad af frihed/selvstændighed/egenansvar på danske uddannelsesinstitutioner • Gode muligheder for at gemme sig i "store" undervisningssituationer blandt mange studerende (f.eks. store forelæsninger) • Forventning om at studerende skal kunne "sælge sig selv" • Implicitte krav og forventninger fra studiets side • Meget store mængder sociale muligheder, krav og forventninger • Fravær af struktur på hverdagen givet fra uddannelsens side 	Videnstilegnelse og –anvendelse Deltagelse Forvaltning af tid, energi og indsats
Kvalificerende studiepraksis	<ul style="list-style-type: none"> • Læsning, formidling, opgaveløsning, begrebstilegnelse og akademisk sprogbrug på et andet sprog end modersmålet (primært da/eng) • Mangel på overblikdannelselse, planlægning, strukturering og prioritering ift. studie og hverdag • Manglende kendskab til uddannelsesstedets faglige krav • At komme bagud med læsning, opgaver og beståelse af eksamener • Manglende erfaring med faglige studiestrategier • Nedsat hastighed i læsning, formulering og opgaveløsning ift. danske studerende 	Videnstilegnelse og –anvendelse Deltagelse Forvaltning af tid, energi og indsats
Socialiserende studiepraksis	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende overskud (tid, økonomi, mentale ressourcer) til at investere i sociale 	Videnstilegnelse og –anvendelse Deltagelse

	<p>relationer på studiet fra begyndelsen</p> <ul style="list-style-type: none"> • At forstå og udtrykke sig i forhold til medstuderende, vejledere, undervisere, osv. • At etablere relationer • At skulle forholde sig til alkoholkultur som adgangsbillet til sociale relationer • At kunne sige fra og håndtere konfrontationer • Fordomme om grønlandere (f.eks. de er tavse, drikker meget) • At turde spørge om hjælp, fortælle om problemer og stille spørgsmål • Stort behov for personlig kontakt 	<p>Forvaltning af tid, energi og indsats</p>
<p>Subjektiverende studiepraksis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • At leve op til krav om selvstændig styring og kritisk stillingtagen • Fravalg af "danske" strategier med henblik på at bibeholde grønlandsk identitet • At spørge om hjælp, når man er udfordret • At få antastet egen identitetsforståelse som fagligt dygtig og kompetent • At få prioriteret og truffet valg i forhold til store mængder sociale krav og forventninger • At få afklaret, om studiet er det rigtige • Overskridelse af egne grænser for at leve op til fx sociale krav 	<p>De studerende støttes i at opnå og opretholde en kompetent studiepraksis kendetegnet ved størst mulig selvstændighed i forhold til håndteringen af uddannelsens krav og under hensyntagen til egen motivation og personlige forudsætninger.</p>

I denne sammenholdning fremgår det, at de studerende med grønlandsk baggrund er udfordret på nogle af de samme problematikker, som de studerende, hvis behov, SPS-støtten oprindeligt er udviklet til at dække, omend årsagerne til, at disse problematikker opstår, kan være meget forskellige. Bidragende årsager kan eksempelvis være:

- Andet udgangspunkt for optag (lavere fagligt niveau)

- Anden sproglig og kulturel baggrund
- Nyt fysisk miljø/omgivelser
- Nye sociale relationer til familie og venner
- At overgangene, de studerende oplever, både i deres tilværelse ud over studiet og på deres studie, foregår på samme tid og kræver samtidig en højere grad af tilpasning og udvikling af nye handle- og tænkemønstre

3.4.1 Hvilke behov er ikke dækket af tilbuddet allerede?

Efter denne afdækning af hvilke behov, der kan varetages inden for den eksisterende SPS-ordnings pædagogiske praksis på Rådgivnings- og støttecentret, kunne vi kortlægge 'restmængden af oplevede behov' i profilbeskrivelse #1, som ville kræve en tilpasning og/eller videreudvikling af tilbuddet. Disse er listet op herunder i tabel 2 og organiseret efter uddannelseskompetencemodellens kategorier:

Tabel 2: I første kolonne fremgår elementerne fra Uddannelseskompetencemodellen samt de underkategorier, der blev identificeret i Profilbeskrivelse #1. I anden kolonne fremgår de behov, som blev identificeret i Profilbeskrivelse #1, som vi vurderer, vil kræve en videreudvikling og/eller tilpasning af det eksisterende SPS-tilbud.

Kategorier i Uddannelseskompetencemodellen	Behov fra profilbeskrivelse #1, der kræver videreudvikling / tilpasning af det eksisterende tilbud på grund af deres tematik eller pga. de er forårsaget af andre forhold, end ved studerende, der er tilknyttet Rådgivnings- og støttecentret via SPS-systemet
Tilværelsen <i>Social integration</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Nærhed til familie og familiens mulighed for støtte • Manglende opbakning og anerkendelse fra familien • Etablere danske venskaber og netværk • Udelukkende at have grønlandske venner i Danmark/dannelse af parallelsamfund • Tilvænning til dansk alkoholkultur • Danskeres fordomme om grønlandsk alkoholforbrug • Manglende stabilitet i omgangskreds når andre grønlandske studerende rejser hjem • At forstå samfundet (manglende almenviden og samfundsviden om Danmark – bl.a. pga. begrænset internet i Grønland) • Sproglige vanskeligheder • Tilpasning til danske omgangsformer (fx en meget 'snakkende', udadvendt kultur) • Ensomhed (f.eks.pga. distance fra familie og omgangskreds red.)

	<ul style="list-style-type: none"> • Anderledeshed, ensomhed og fremmedgørelse
<i>Fysisk miljø</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Navigation og tilvænning til by • Tilvænning til varmere klima • Savn af Grønlandsk natur og ro
<i>Kulturelle forskelle</i>	<ul style="list-style-type: none"> • (mødet med dansk, red.) tidsstyring, planlægning, organisering • (mødet med det danske uddannelsessystems implicitte krav om, red.) At styre den store grad af frihed og ansvar/selvstyring
<i>Praktiske og institutionelle anliggender</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Forståelse af de offentlige systemer • Ansøge om oprettelse i de relevante systemer mm. • At få overblik over, hvad der skal gøres, prioritere i opgaverne og handle på dem (SKAT, SU, bolig, studiet, bank, osv) • Manglende udbud af videregående uddannelsesmuligheder i Grønland • Utilstrækkeligt fagligt niveau på uddannelserne i Grønland • At få økonomien til at hænge sammen • Utilstrækkelig information i Grønland om de danske uddannelser(s krav) • Manglende direkte, personlig hjælp til at navigere i systemerne, som de kender det fra Grønland • Sammenfald af store mængder praktiske opgaver relateret til etableringen af tilværelsen i Danmark med studiestart
Universitetets forventninger og krav	<ul style="list-style-type: none"> • Tilgængeligheden af informationer om studiet • Manglende, uigennemskuelig eller fragmenteret formidling af informationer og krav fra uddannelsesstedet • Medstuderendes forudantagelser om grønlandske studerende • Dominerende alkoholkultur på studiet • Stor niveauforskel på uddannelse i Danmark hhv. Grønland (Højere krav og hårdere bedømmelse i Danmark) • Fremdriftsreform (krav om hurtig gennemførelse og automatisk genindskrivning til reeksamen)
Kvalificerende studiepraksis	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende almenviden, som danner forudsætning for faglig forståelse • Et utilstrækkeligt forudgående fagligt og sprogligt niveau sammenlignet med danske studerende

Subjektiverende studiepraksis	<ul style="list-style-type: none"> • Fejlvalg af studie på baggrund af manglende viden om de faktiske forhold og krav på uddannelsen
--------------------------------------	---

Det foreløbige kendskab til målgruppen og til dækningsmulighederne i det eksisterende tilbud blev anvendt til at komme med et første bud på en tilpasning af det eksisterende tilbud til målgruppen.

Dette tilbud kan findes beskrevet i bilag 3: Tilbudsbeskrivelse.

3.5 Tilpasninger af tilbuddet inden for de eksisterende vejledningsrammer

Da det i undersøgelsen havde vist sig, at de problematikker, som grønlandske studerende har oplevet i forbindelse med start på deres studier i Danmark, spænder meget vidt over f.eks. faglige, sproglige, sociale, identitetsmæssige, praktiske og personlige forhold, tilstræbte vi at tænke tilbuddet bredt og med løbende mulighed for individuel tilpasning. At tænke tilbuddet bredt betød i denne kontekst ligeledes, at vi fandt det nødvendigt, at vi i studiestøtten havde mulighed for at fungere som den studerendes "knudepunkt" til andre, eksterne tilbud, der kunne dække nogle af de områder, som ikke kunne dækkes med Rådgivnings- og støttecentrets tilpassede ydelser. Af denne grund iværksatte vi forud for fase 2 et afdækningsarbejde, der havde til opgave at kortlægge andre eksisterende tilbud i regionen samt at skabe kontakt til relevante kontaktpersoner på de enkelte uddannelsesinstitutioner.

På baggrund af identifikationen af temaer, der fremstår som væsentlige i data, blev tilbuddet hos Rådgivnings- og støttecentret tilpasset, så disse temaer indgik i tilbuddet. Herunder fremgår målene med de fire forløbstyper, de vanskeligheder, forløbene tager hånd om og de interventioner, der kan anvendes i denne sammenhæng. Disse beskrivelser indeholder *dels* de dele af det eksisterende tilbud, som vi har skønnet relevante for denne gruppe studerende og *dels* de udvidelser ift. den almindelige SPS-ordning, som det var muligt at foretage på baggrund af "restmængden" af behov' fra profilbeskrivelse #1, som er beskrevet i afsnit 3.4.1, tabel 2.

Støtten kunne således bestå af 5 forskellige tilpassede støtteformer:

- Afklaringsamtaler
- Introforløb med mentor
- Forløb med trivselsvejleder
- Forløb med læse-skrivevejleder
- Forløb med studiementor

3.5.1 Afklaringsamtale

Målet med støtten

De studerende tilbydes en afklaringsamtale, som udgør det første møde med en vejleder. Formålet med afklaringsamtalen er at nå til en fælles beskrivelse af relevante støtteformer på det givne tidspunkt. Formålet er desuden at aftale en tydelig ansvars- og rollefordeling mellem eventuelle støttegivere fra Rådgivnings- og støttecentret og støtte til at opsøge og formulere

behov i forhold til eksterne tilbud. Dertil kommer, at afklaringssamtalen understøtter opbygningen af relationen mellem vejleder og den studerende. Dette forhold blev betonet som væsentligt af informanterne i Fase 1.

3.5.2 Introforløb med mentor

Målet med støtten

At hjælpe den studerende til at håndtere studiestartens mange praktiske krav

At forebygge at den studerende kommer bagud fra starten grundet 'praktiske problemer'

At udgøre en integrerende rolle i forhold til studiet

Vanskeligheder

Mangel på overblik over opgaver, der skal løses

Manglende forståelse af fx studiesystemer

Vanskeligheder ved at navigere i den nye kontekst

Misforståelser eller manglende forståelse grundet i sproglige forhold

Vanskeligheder ved at prioritere i indsats og opgaver

Stress forbundet med mange krav

Intervention

Praktisk hjælp til studiestart (få fat i pensum, finde rundt, brug af studiesystemer, mv.)

Støtte til prioritering af opgaver og "to dos"

Social støtte og ageren "sikkerhedsnet"

Mentors egne erfaringer stilles til rådighed

3.5.3 Forløb med trivselsvejleder

Målet med støtten

Støtten skal sigte mod målrettet at udvikle fleksibilitet og selvstændiggørelse i den studerendes arbejde med at opnå redskaber til at håndtere følelsesmæssige problemer og overkomme udfordringer i forhold til uddannelsen, medstuderende og undervisere.

Støtten skal styrke støttemodtagerens studieidentitet og studietrivsel.

Støtten skal styrke og udvikle støttemodtagerens systematik, struktur og studiekompetencer.

Støtten skal øge støttemodtagerens trivsel i studiemiljøet ved at hjælpe med at identificere og inddrage egne og netværkets ressourcer.

Støtten skal give plads til refleksioner over kulturforskelle mellem Grønland og Danmark, identitetsproblematikker forbundet med kulturskifte og sociale udfordringer i mødet mellem kulturer

På baggrund af de i projektet udførte interviews skal der i støtten hos trivselsvejleder særligt være opmærksomhed på de nedenfor nævnte problematikker, hvis de forekommer:

Vanskeligheder

Sociale omgangsformer

Savn og vanskeligheder ift. familien i Grønland
Vanskeligheder og komplikationer ved dannelsen af sociale netværk i Danmark
Problematikker ift. sociale og kulturelle omgangsformer, herunder alkoholkultur på studiet og fordomme
Ensomhed og fremmedgørelse

Energiforvaltning, planlægning og tidsstyring

Mangel på overblik over de mange praktiske ting, der skal gøres i forbindelse med studiestart og flytning til Danmark
Ubalance mellem studieliv og privatliv
Vanskeligheder ved realistisk tidsstyring og kalenderbrug

Selvstændighed og identitet

Vanskeligheder ved at leve op til høje krav om selvstændig styring og kritisk stillingtagen
Vanskeligheder ved at spørge om hjælp, når man er udfordret
Vanskeligheder ved selvstændig navigation i store mængder information og i elektroniske systemer
Vanskeligheder ved at få prioriteret og truffet valg i forhold til store mængder sociale krav og forventninger
Fejlvalg af studie på baggrund af manglende viden om de faktiske forhold og krav på uddannelsen og løbende afklaring af, om studiet er det rigtige
Fravalg af "danske" strategier med henblik på at bibeholde grønlandsk identitet
At få antastet egen identitetsforståelse som fagligt dygtig og kompetent
Dominerende undgåelsesmotiver som at undgå at sidde fast i Grønland og Grønlands begrænsninger, undgå at fejle og undgå at blive set som værende anderledes
Vanskeligheder ved at opretholde eller udvikle ledende motiver for studiepraksis

Intervention

Her gives der bud på, hvordan der kan arbejdes i støtten i forløb med trivselsvejleder:

Sociale omgangsformer

Plads til at tale om savn af hjemland og familie og om de ting, dette vanskeliggør.
Drøftelse af, hvad der er svært. Hvordan opleves danske omgangsformer? Hvor møder man det?
Hvad bliver svært? Hvad ønsker den studerende af de sociale sammenhænge med danskere? Kan der laves strategier, som gør dette muligt?
Hvad sætter det i gang hos den studerende, hvis han/hun møder fordomme?
Plads til at tale om ensomhed og følelsen af at være anderledes. Fælles afdækning af, om der findes mulige sociale sammenhænge, den studerende kan binde an til. Strategier for at opsøge disse.
Hvilke grænser har den studerende i sociale sammenhænge og hvordan sikrer man, at disse grænser bliver overholdt og strategier for dette?
Forståelse af den studerendes sociale motiver; hvad er vigtigt for den studerendes trivsel?
Strategier for realisering af dette.

Energiforvaltning, planlægning og tidsstyring

Drøftelse af balancen mellem studieliv og privatliv og udvikling af strategier for håndtering af dette
Støtte til at danne overblik over, hvad der skal gøres og udarbejdelse af en prioriteret plan for, hvad der skal gøres hvornår og hvordan

Støtte den studerende i at blive bevidst om egne motiver, når valg skal træffes. Støtte den studerende i udvikling af selvtillid og i at lære at opsøge information, som valg kan træffes på baggrund af.

Fælles analyse af energi, tid og prioritering. Hvad giver energi i hverdagen? Hvad dræner energi? Går regnskabet op? Hvornår arbejder den studerende bedst ift. døgnrytme? Hvad er den studerendes motiver for studiet og prioriteringen?

Selvstændighed og identitet

Igennem en faciliterende tilgang støttes den studerende i kontinuerligt at konsultere sine egne motiver, mål og værdier og samtidig i at orientere sig i ydre forhold og krav, som skal håndteres. Herefter drøftelse af strategier og prioriteringer for handling, som kan tilgodese de væsentligste af både egne motiver og ønsker samt krav fra omverdenen.

Drøftelser af motiver for studiet og oplevede diskrepanser i praksis hermed. Kan det løses? Er de trivselsmæssige omkostninger for store? Hvad er det, der gør studiet meningsfuldt? Hvordan håndteres eventuelle konflikter?

Identitetsdrøftelser med henblik på at håndtere eventuelle oplevede udfordringer forbundet med at flytte til Danmark.

3.5.4 Forløb med læse-/ skrivevejleder

Målet med støtten

Støtten skal sigte mod målet at udvikle fleksibilitet og selvstændiggørelse i den studerendes arbejde med at opnå redskaber til at håndtere skriftsproglige vanskeligheder

Støtten skal styrke støttemodtagerens bevidsthed om prioriteringer og valg i forhold til læsning og skriveopgaver på studiet

Støtten skal styrke og udvikle støttemodtagerens systematik, struktur og studiekompetencer.

Støtten skal hjælpe den studerende til at forholde sig til egne ressourcer set i forhold til krav og muligheder på studiet

Støtten skal kunne benyttes til at italesætte forskelle og ligheder imellem den studerendes studieerfaringer fra grønlandske og danske uddannelsesinstitutioner

På baggrund af de i projektet udførte interviews skal der i støtten hos læse-/skrivevejleder særligt være opmærksomhed på de nedenfor nævnte problematikker, hvis de forekommer.

Vanskeligheder

Skriftsprogskompetencer

Vanskeligheder ved at leve op til de faglige krav

Vanskeligheder ved at håndtere og udvikle studiestrategier for læsning, formidling, opgaveløsning, begrebstilegnelse og akademisk sprogbrug

Nedsat hastighed i læsning, formulering og opgaveløsning ift. studerende med dansk sproglig og kulturel baggrund

Energiforvaltning, planlægning og tidsstyring

- Mangel på overblik over de mange praktiske ting, der skal gøres i forbindelse med studiestart og flytning til Danmark
- Ubalance mellem studieliv og privatliv
- Vanskeligheder ved realistisk tidsstyring og kalenderbrug

Selvstændighed og identitet

- Vanskeligheder ved at leve op til høje krav om selvstændig styring og kritisk stillingtagen
- Vanskeligheder ved at spørge om hjælp, når man er udfordret
- Vanskeligheder ved selvstændig navigation i store mængder information og i elektroniske systemer
- Vanskeligheder ved at prioritere og træffe valg i forhold til store mængder krav og forventninger
- Fejlvalg af studie på baggrund af manglende viden om de faktiske forhold og krav på uddannelsen og løbende afklaring af, om studiet er det rigtige
- Fravalg af "danske" strategier med henblik på at bibeholde grønlandsk identitet
- At få antastet egen identitetsforståelse som fagligt dygtig og kompetent
- Undgå at fejle og undgå at blive set som værende anderledes
- Vanskeligheder ved at opretholde eller udvikle ledende motiver for studiepraksis

Intervention

Her gives der bud på, hvordan der kan arbejdes i støtten i forløb med en læse-/ skrivevejleder:

Skriftsprogskompetencer

Sparringsamtaler, hvor valgte problematikker italesættes og prioriteres

Udvikling af strategier inden for områderne faglig læsning, faglig formidling og organisering af studieaktiviteterne

Det kan f.eks. dreje sig om strategier til:

- At øge læseudbyttet
- At planlægge og prioritere studielæsning
- At bruge it-redskaber
- At tage noter
- At formulere sig klart og præcist mundtligt og skriftligt
- At strukturere skriftlige opgaver
- At planlægge eksamensforberedelse

Energiforvaltning, planlægning og tidsstyring

- Drøftelse af balancen mellem studieliv og privatliv og udvikling af strategier for håndtering af dette

- Støtte til at danne overblik over, hvad der skal gøres og udarbejdelse af en prioriteret plan for, hvad der skal gøres hvornår og hvordan
- Støtte den studerende i at blive bevidst om egne motiver, når valg skal træffes. Støtte den studerende i udvikling af selvtillid og i at lære at opsøge information, som valg kan træffes på baggrund af
- Fælles analyse af energi, tid og prioritering. Hvad giver energi i hverdagen? Hvad dræner energi? Går regnskabet op? Hvornår arbejder den studerende bedst ift. døgnrytme? Hvad er den studerendes motiver for studiet og prioriteringen?

Selvstændighed og identitet

- Igennem en faciliterende tilgang støttes den studerende i kontinuerligt at konsultere sine egne motiver, mål og værdier og samtidig i at orientere sig i ydre forhold og krav, som skal håndteres. På baggrund af dette kan den studerende sparre med vejlederen om strategier og prioriteringer for handling, som kan tilgodese de væsentligste af både egne motiver og ønsker samt krav fra omverdenen
- Drøftelser af motiver for studiet og oplevede diskrepanser i praksis hermed. Kan det løses? Er de trivselsmæssige omkostninger for store? Hvad er det, der gør studiet meningsfuldt? Hvordan håndteres eventuelle konflikter?

3.5.5 Forløb med studiemotor

Målet med støtten

Forløb med studiemotor til grønlandske studerende leveres af studerende, der som hovedregel er længere på studiet, og selv er godt integreret på uddannelsen. Støtteformen benyttes, hvor der er behov for særligt fokus på at understøtte den studerendes sociale, faglige og praktiske udvikling på uddannelsen.

Vejleder er ansvarlig for at afholde og koordinere opstartsmøder og opfølgende evalueringsmøder mellem studiemotor samt støttemodtager. Disse møder gives som opstart og afslutning på et studiemotorforløb.

Studiemotorstøtte kan tilbydes sammen med et forløb med vejleder og kan i nogle tilfælde være den overvejende støtte til den studerende, hvis både vejleder og den studerende vurderer, at det er det mest hensigtsmæssige.

Møderne med vejlederen har til dels til formål at regulere forløbet hvis nødvendigt og dels at understøtte den senere vurdering af effekten af forløbet.

Studiemotor kan anvendes i sammenhænge, hvor den studerende oplever behov for:

- at overskue mange praktiske forhold samtidig med at uddannelsen skal passes, skemaer ændres, gruppearbejder honoreres, eller undervisningsforløb flyttes
- at udvikle rutiner og strategier, som styrker de sociale relationer til medstuderende, undervisere og uddannelsen som helhed
- at udvikle rutiner og strategier som styrker indlæring af fagbegreber, løsning af typeopgaver, studieteknikker mv.

- Hjælp til eksamenstilmelding og brug af interne kommunikationsplatforme, støtte til at bruge og forstå uddannelsesstedets interne studenterfaciliteter, f.eks. biblioteksfaciliteter, IT-service m.v.

Forløbet kan også have et mere direkte fagligt fokus. Der kan f.eks. arbejdes med

- at støtte den studerende til at opnå overblik i et særligt vanskeligt fag
- at opbygge planlægningsværktøjer, som den studerende kan bruge i en skriveproces til sortering i og inddeling af store projekter i mindre og dermed mere overskuelige delprojekter og arbejds gange
- Sparring på opgaveskrivning, akademisk skrivning og formidling, øvelse i typeopgaver mv.
- På baggrund af de i projektet udførte interviews skal der i støtten hos studiementor særligt være opmærksomhed på de nedenfor nævnte problematikker, hvis de forekommer:

Vanskeligheder

Struktur, planlægning og prioritering

- Fravær af struktur på hverdagen givet fra uddannelsens side
- Vanskeligheder ved forvaltning af højt opgave- og læsepres
- Vanskeligheder ved at prioritere og planlægge den studiemæssige indsats
- At komme bagud med læsning, opgaver og beståelse af eksamener

Information og tilgængelighed

- Vanskeligheder ved at finde og navigere i informationer og systemer på studiet
- Manglende, uigennemskuelig eller fragmenteret formidling af informationer og krav fra uddannelsesstedet
- Implicitte krav og forventninger fra studiets side

Sociale omgangsformer

- Sociale udfordringer der bunder i medstuderendes antagelser om grønlandske studerende
- Vanskeligheder ved at forstå og indgå i de sociale omgangsformer på studiet
- Dominerende alkoholkultur på studiet
- Meget store mængder sociale muligheder, krav og forventninger, som det er svært at navigere i
- Vanskeligheder ved at forstå og udtrykke sig i forhold til medstuderende, vejledere, undervisere, osv.
- At turde spørge om hjælp, fortælle om problemer og stille spørgsmål

Fagligt

- Vanskeligheder ved at leve op til de faglige krav
- Vanskeligheder ved at håndtere og udvikle studiestrategier for læsning, formidling, opgaveløsning, begrebstilegnelse og akademisk sprogbrug
- Nedsat hastighed i læsning, formulering og opgaveløsning ift. danske studerende

Selvstændighed og identitet

- Udfordringer i forhold til at leve op til krav om selvstændig styring og kritisk stillingtagen

- Vanskeligheder ved at få prioriteret og truffet valg i forhold til store mængder sociale krav og forventninger
- Risiko for overskridelse af egne grænser for at leve op til fx sociale krav

Intervention

Her gives der bud på, hvordan der kan arbejdes i støtten i forløb med studiemotor:

Struktur, planlægning og prioritering

- Brug af realistiske ugeplaner, hvor både uddannelsesaktiviteter og fritidsaktiviteter plottes ind. Ugeplanen kan laves for en uge ad gangen, og ved samme lejlighed evalueres den forudgående uges plan. Eventuelle hængepartier omplaceres eller fraprioriteres. Brug af fx studieplads på uddannelsesinstitutionen.
- Støtte til at skabe overblik over de arbejdsopgaver, der skal udføres, prioritering af dem i meget vigtige og mindre vigtige opgaver, kalenderlægning med opgaverne indplaceret og tydeliggørelse af, hvornår 'man har fri'. Dette er særligt vigtigt, når man er kommet bagud, hvor prioriteringen skal ske med mere 'hård hånd', så det bliver realistisk at komme igen.

Information og tilgængelighed

- Støtte til at skabe overblik over formelle krav, deadlines, elektroniske studiesystemer mv.
- Mentor kan tage med den studerende til studievejleder, hvis studiets sammensætning skal drøftes.

Sociale omgangsformer

- Sparring på de sociale omgangsformer
- Øvelsesrum med mentor, hvor man træner formuleringer og øver sig i at stille spørgsmål. Sammen med mentor kan man også forberede møder med fx vejledere, så man har gjort sig tanker om, hvad man vil sige og hvordan.

Fagligt

- Faglig støtte i form af fælles dialog om faglige termer, teorier, metoder, fælles opgaveregning, sparring på udarbejdelse af akademiske opgaver. Dialog om eksamenskravene og tilretning af støtte ift. disse, når ressourcerne er sparsomme.
- Forløb med mentor kan fungere som øvelsesrum, hvor man kan træne mundtlige formulering, fremlæggelser, det at spørge mv., som styrker selvtilliden ift. at gøre det samme i undervisningssammenhænge.
- Mentor kan hjælpe med at beskrive studiets implicitte krav, da han/hun er bekendt med dem igennem egen erfaring med studiet.
- Arbejde med mentor om studieteknikker for læsning, skrivning og formidling tilpasset den studerende
- Mentor kan hjælpe med at træne eksamensopgaver eller fremlæggelser, hvilket styrker sandsynligheden for beståelse.

Selvstændighed og identitet

- Støtte i hjælp til selvhjælp. I begyndelsen kan den studerende gøre noget i samarbejde med mentor, som han/hun ikke kan gøre alene. Hen ad vejen internaliseres disse processer og udgør baggrund for højere grad af selvstændighed og selvstyring. Mentor skal have opmærksomhed på at 'overdrage' opgaver og ansvar til den studerende løbende, som denne bliver klar til at overtage det.
- Mentorforløbet som et sted, hvor man kan stille spørgsmål til alt det, man ikke forstår eller er usikker på. Et sikkert rum hvor man ikke skal være bange for at føle sig dum.
- Mentor tilstræber en anerkendende tilgang, hvor den studerende oplever, at det er ok at være i tvivl og stille spørgsmål.
- Mentor bevæger sig altså fra en rent instruerende tilgang over mod en mere faciliterende og coachende tilgang, når det er muligt i forhold til den studerende position.

3.6 Afdækning af øvrige eksisterende tilbud i Region Midt og ændringer af Rådgivnings- og støttecentrets interne og eksterne procedurer

Ud over tilpasninger af støtteformerne medførte tilbuddet også et behov for ændringer i både det kontekstuelle netværk, Rådgivnings- og støttecentret er en del af og af centrets interne og eksterne koordineringspraksis.

De studerende, som ville kunne gøre brug af vores tilbud, ville være tilknyttet de videregående uddannelsesinstitutioner i hele Region Midt, og undersøgelsen havde vist, at denne gruppes oplevede problematikker i forbindelse med start på deres studier i Danmark spændte meget bredt. På den baggrund blev det nødvendigt, at vi udvidede kendskabet til, hvilke andre tilbud der fandtes på det tidspunkt, som kunne være relevante ift. de behov, vi identificerede i undersøgelsen, og som vi forventede, ville kunne fremkomme i afklaringsamtalerne. Det blev gjort ved at udarbejde et overblik over lokale støttemuligheder i Region Midt for denne gruppe (Bilag 4: Kortlægning af studierelaterede støttende tilbud i RM) Oversigterne er inddelt i tre dele: den første del indeholder en liste over studierelateret, personlig hjælp, som findes eksternt ift. den studerendes uddannelse, anden del er en liste over tilbud, der findes internt på de studerendes uddannelser. Da uddannelsesinstitutionerne også tilbyder studierelateret hjælp online, indeholder oversigterne derfor også en liste over mulig digital studierelateret hjælp.

For at gøre oversigterne så anvendelige som muligt i forbindelse med afklaringsamtalen med den enkelte studerende, dækker de listede relevante, interne tilbud på de specifikke uddannelser alene de uddannelser, som vi kunne konstatere, at de tilknyttede studerende med grønlandsk baggrund var optaget på. Oversigterne præsenterer de forskellige enheder, der tilbyder en eller anden form for studierelateret hjælp.

Enhederne blev identificeret på baggrund af en digital søgeproces samt kontakt til studievejledere på de pågældende uddannelser og igennem interviewene med de studerende med grønlandsk baggrund, der tidligere var startet på en videregående uddannelse samt med vejlederne med kendskab til målgruppen fra deres vejledningspraksis.

Dette arbejde og behovet for at rekruttere og ansætte mentorer fra samtlige videregående uddannelser i Region Midt gjorde det nødvendigt at udvide Rådgivnings- og støttecentrets samarbejde og kontakt til de videregående uddannelsesinstitutioner i Region Midt. Der blev

primært etableret samarbejder med studievejledere, som gerne bidrog med viden om eksisterende lokale tilbud samt muligheder for lokal formidling af mentorstillingsopslag.

Forskellene i rammerne for bevilling af støtten til denne gruppe studerende i forhold til rammerne for SPS-støtten medførte et behov for udvikling og tilpasning af centrets interne procedurer: for eksempel i forbindelse med tilmelding og henvisning til projektet, som skulle foregå via et link på projektets hjemmeside, ansættelser af mentorer og i forbindelse med afholdelsen af den første afklarende samtale, da der ikke var behov for ansøgning og rapportering af hvert enkelt forløb og forløbstype. Forskellene i rammerne gav derudover større mulighed for fleksibilitet ift. løbende individuel tilpasning af støtteformen.

3.7 Opsummering

Formålet med de i fase 1 beskrevne arbejdsopgaver var at udarbejde et tilpasset tilbud til nytilkomne grønlandske studerende på baggrund af det eksisterende SPS-vejledningstilbud og den gennemførte interviewundersøgelse. I interviewundersøgelsen blev en række faktorer afdækket, som tilpasningen af tilbuddet skulle baseres på. De afdækkede faktorer er blevet sammenfattet i en profilbeskrivelse på baggrund af kategorierne i den beskrevne uddannelseskompetencemodel.

Den først beskrevne tematiske klynge, som er sammenfattet under tilværelseskategorien, dækkede over temaerne *social integration, fysisk miljø, kulturelle forskelle samt praktiske og institutionelle anliggender*. Mængden af faktorer i tilværelseskategorien har gjort det nødvendigt for os at lave denne underinddeling for bedre at kunne overskue og arbejde med kategorien. Dette er i sig selv iøjnefaldende i forhold til normal SPS-praksis, der i højere grad er fokuseret på forhold relateret til den enkelte uddannelsesinstitution. Det har derfor været tydeligt, at netop tilværelseskategorien ville kræve tilpasninger af tilbuddet. I forhold til kategorien *Universitetets forventninger og krav* faldt mange af de fund, vi gjorde i fokusgruppeinterviews, fint sammen med tiltag i det eksisterende tilbud (f.eks. opgavepres, manglende eller uigennemskuelig formidling af informationer og krav, fravær af struktur på hverdagen etc.), men enkelte var også nye og krævede tilpasninger af tilbuddet. Her drejer det sig særligt om problematikker med medstuderendes forudantagelser omkring grønlandske studerende, alkoholkultur og sociale omgangsformer på studiet, fagligniveauforskel på ungdomsuddannelser i Danmark og Grønland og forventning om håndtering af frihed og egenansvar på danske uddannelsesinstitutioner. Under kategorien *Kvalificerende studiepraksis* var det særligt temaerne *Manglende almenviden, som forudsætning for faglig forståelse og et utilstrækkeligt forudgående fagligt og sprogligt niveau*, som adskiller sig fra tematikker, vi normalt arbejder med i SPS-forløb. Inden for den socialiserende studiepraksis så vi særligt temaer, der handler om at skulle forholde sig til *alkoholkultur* som adgangsbillet til sociale relationer og *fordomme* om grønlændere, og inden for den subjektiverende studiepraksis hæftede vi os særligt ved *fravalget af "danske" strategier for at bibeholde grønlandsk identitet*, hvorimod de øvrige tematikker, som blev afdækket i interviewundersøgelsen skønnedes at kunne håndteres uden videre tilpasning af det eksisterende tilbud. På baggrund af disse overvejelser udarbejdede vi en tilpasset tilbudsbeskrivelse, som beskrev den studiestøtte, vi tilbød de studerende i fase 2.

4. Fase 2, efterår 2018

Formålet med fase 2 var at implementere, afprøve og evaluere den tilpassede studiestøtte til studerende med grønlandsk baggrund og samle op på erfaringer med denne implementering. Kapitel 4 beskriver denne implementering og relevante observationer og refleksioner, der opstod i forbindelse med afprøvningen.

I fase 2 har opgaverne bestået i at:

1. Iværksætte og gennemføre forløb for grønlandske studerende
2. Indsamle information om støtteformer, der blev anvendt i praksis
3. Evaluere de grønlandske studerendes oplevelse af støtten og den oplevede virkning af samme

4.1 Iværksættelse og gennemførelse af forløb

Muligheden for støtte blev formidlet til nye grønlandske studerende i Region Midt via Rådgivnings- og støttecentrets brede kontaktflade til det videregående uddannelsessystem i Region Midt, Vejledning og studieinformation på Aarhus Universitet og Det grønlandske hus' kontaktflade til studerende på de videregående uddannelser i Region midt. Desuden blev muligheden for støtte formidlet gennem Rådgivnings- og støttecentrets deltagelse på Det grønlandske hus' introduktionsarrangement for nye studerende, på projektets hjemmeside og i forskellige danske og grønlandske nyhedsmedier.

På baggrund af interviewundersøgelsen i fase 1 havde vi en formodning om, at kontakt ansigt til ansigt ville virke godt i forhold til målgruppen. Derfor deltog vi på Det grønlandske hus' introduktionsarrangement i begyndelsen af semestret samt opfølgingsarrangementet midt i semestret - begge gange med oplæg omkring tilbuddet.

Til begge arrangementer var det bemærkelsesværdigt, at deltagerne i overvejende grad var kvinder. Den kønslige repræsentativitet var altså åbenlyst skæv.

Derudover brugte vi studenterforeningen Avalaks Facebookside til at gøre opmærksom på tilbuddet og ad den vej få mere direkte personlig kontakt også til de mandlige studerende med grønlandsk baggrund.

Der blev derudover oprettet en hjemmeside med information om tilbuddet samt et link til tilmelding for at gøre tilmeldingen enkel. Således var der også mulighed for, at vejlederne på de forskellige videregående uddannelser og i Det grønlandske hus ville kunne hjælpe de studerende med at tilmelde sig Rådgivnings- og støttecentrets tilbud og orientere sig i det. Der blev også udarbejdet en tilmeldingsformular i papirformat, som de studerende kunne aflevere direkte til os i forbindelse med intro- og opfølgingsarrangementet.

En væsentlig iagttagelse i forbindelse med tilmelding var, at vi modtog flere forespørgsler fra grønlandske studerende om muligheden for på et senere tidspunkt at kunne modtage støtte. I forbindelse med studiestart fremgik det nemlig at være så mange ting, man i øvrigt skal forholde sig til (introarrangementer etc.), at det kan være vanskeligt at overskue endnu et tilbud, hvorfor det ville give bedre mening at indgå i et forløb på et senere tidspunkt.

For at imødekomme behovet for den personlige kontakt, blev de studerende efter deres tilmelding kontaktet af den vejleder, der skulle afholde afklarings samtalen. Kontakten foregik enten via mail eller telefonisk med henblik på at informere om formålet med samtalen samt at aftale et tidspunkt for første møde. I den forbindelse viste det sig, at det i nogle tilfælde var svært

at planlægge samtaler med de studerende og/eller svært for dem at huske aftalerne eller overholde dem. Det havde betydning for muligheden for at afvikle samtalen.

Der blev i løbet af projektperioden gennemført i alt 10 afklaringsamtaler. Det grønlandske hus i Region Midt estimerede, at der ville være 15-25 studerende i målgruppen for projektet pr. år. Dette estimat var fremkommet på baggrund af registreringer af antallet af tilknyttede nye studerende de seneste år. Vi forventede, at 14 studerende heraf ville indgå i projektet. Ud af de 10 studerende, som deltog i en afklaringsamtale, vurderede vi, i samarbejde med den studerende, at 8 af de 10 studerende havde behov for videre støtte ud over afklaringsamtalen. De studerende, der havde andre behov end dem, som kunne imødekommes via projektet, blev henvist til andre relevante tilbud på baggrund af den udarbejdede *oversigt over støttetilbud i region midt*.

Alle afklaringsamtaler blev afholdt på baggrund af en samtaleguide (Bilag 5 Første samtale med studerende inkl. spørgsmålstyper) og samtalens indhold blev sammenfattet i en afklaringsrapport (Bilag 6 Skabelon til afklaringsrapport) med formålet at beskrive den studerendes behov for støtte. Samtalen var inddelt i tre hovedfaser indledt af en kort introduktion til rammer og indhold for samtalen. Den første fase havde til formål at afdække den studerendes sociale situation, årsagen til henvendelse, studieretning samt den studerendes motivation for studievalget. Her var altså fokus på at afdække faktorer i tilværelseskategorien, som den studerende på dette tidspunkt oplevede vægtede højt. Anden fase havde til formål at afdække faktorer i den studerendes oplevelser på studiet i forbindelse med studiestart. Her blev der stillet spørgsmål til forskellige rent praktiske anliggender, faglige og sociale anliggender samt den studerendes forståelse af sig selv som studerende og motivation for at have valgt studiet. Desuden blev der spurgt ind til den studerendes måder at håndtere fx planlægning og deadlines, vanskeligheder i forbindelse med læsning og skrivning og koncentrationsevne. Den tredje og sidste del af samtalen havde til formål at afklare hvilke støttemuligheder, der kunne være relevante for vedkommende. Dette blev gjort ved først at præsentere den studerende for relevante muligheder for støtte på Rådgivnings- og støttecentret og regionalt, derefter identificere de vanskeligheder, den studerende gerne ville have hjælp til, og til sidst stille finde frem til hvorfor netop denne hjælp på dette tidspunkt var relevant for vedkommende. Samtalen blev afrundet med en kort opsamling på samtalens indhold og aftaler, og der blev lavet aftaler for eventuelt kommende møder. Efterfølgende blev noter fra samtalens indhold og aftaler sammenfattet i en afklaringsrapport, som herefter blev gjort tilgængelig for teamet af vejledere for målgruppen på Rådgivnings- og støttecentret.

I denne sammenhæng er det bemærkelsesværdigt, at flere af de 10 studerende, som deltog i en afklaringsamtale, beskrev, at de havde eller havde haft en psykisk lidelse. En hypotese kan være, at studerende med psykiske lidelser har erfaring med at modtage hjælp og støtte, og at det derfor føles mere oplagt også at opsøge støtte i en studiemæssig sammenhæng.

Vi observerede også, at der generelt hos de studerende var et større fokus på og behov for en indsats ift. overblik, konkretisering, planlægning og tidsstyring både i hverdagen og i forbindelse med studieopgaverne, end vi normalt oplever i støtteforløb med SPS-modtagere.

7 studerende modtog et forløb hos en læse-/skrivevejleder eller en trivselsvejleder. Forløbenes omfang var på enten 5, 10, 15 eller 30 timer fordelt over semestret. Der blev for hvert forløb lavet en logbog, hvor temaer, aftaler og udviklinger blev nedfældet løbende.

4 studerende modtog et mentorforløb rammesat af en læse-/skrivevejleder eller trivselsvejleder. Forløbenes omfang var på enten 10 eller 15 timer med mentor samt 5 timer til rammesætning

med vejleder. 2 af de tilknyttede mentorer tog imod tilbuddet om gratis deltagelse i en workshop for nye mentorer, som Rådgivnings- og støttecentret afholdt for mentorer under SPS-ordningen. Det viste sig, at det introduktionsmentorforløb med fokus på hjælp til de praktiske anliggender i forbindelse med studiestart, som vi forventede et stort behov for, ikke i praksis var relevant for de 10 studerende. Der var derimod behov for mere regulære mentorforløb, hvor forløbet fortsatte efter studiestart. Der viste sig et større behov end forventet for et forløb ved en læse-/skrivevejleder. Antallet af forløb ved trivselvejleder var som forventet. Forløbene blev løbende tilpasset de behov, der viste sig for den studerende i løbet af semestret og i kraft af støtten.

Som nævnt oplevede vi, at det for flere af de studerende kunne være svært at bruge kalender, huske aftaler og tidsstyrer. Dette kom fx til udtryk ved, at de studerende

- ikke dukkede op og senere skrev, at vedkommende havde sovet over sig
- havde glemt aftalen
- gentagne gange og/eller med kort varsel bad om at få flyttet aftalen på trods af, at de var informere om, at dette sjældent ville kunne lade sig gøre
- ikke havde overblik over deres skema og derfor indgik aftaler, som ikke kunne holdes
- ikke brugte elektroniske kalendere
- kom for sent

Oplevelsen var samtidig, at der kun var god vilje til at komme og overholde aftalerne, hvilket indikerede, at dette måske kunne handle om en mere generel mangel på erfaring med tidsstyring. Det viste sig derfor vigtigt, at vejleder forholdt sig fleksibelt og imødekommende og hjalp med at skabe overblik.

I løbet af semestret oplevede vi, at der var to "bølger" af henvendelser. Den første bølge lå i forbindelse med introduktionsarrangementet i Det grønlandske hus og den anden efter opfølgingsarrangementet og efterårsferien. Dette medførte også behov for fleksibilitet i planlægningen af vores afholdelse af afklaringsamtalerne.

Alle forløb blev afsluttet med en evalueringssamtale, hvor anvendte støtteformer og virkningen heraf for den enkelte studerende blev evalueret og beskrevet.

Evalueringen foregik som et semistruktureret interview på baggrund af en udfærdiget evalueringsguide (Bilag 7: Interviewguide - evalueringssamtaler).

Disse evalueringer blev samlet og bearbejdet i projektets tredje fase.

5. Fase 3, forår 2019

I fase 3 bestod hovedopgaverne i at:

1. sammenligne i hvilket omfang, de i profilbeskrivelse #1 beskrevne behov kunne genfindes i afklaringen af de grønlandske studerendes behov i projektets fase 2
På baggrund af dette opdatere profilbeskrivelsen fra fase 1
2. beskrive de grønlandske studerendes oplevelse af støttetiltag, der har været hjælpsomme i forbindelse med deres studiestart på en dansk videregående uddannelse samt at sammenligne denne beskrivelse med de interventioner, der er beskrevet i tilbudsbeskrivelsen
3. Beskrive de behov, de studerende ikke har kunnet få dækket af studiestøtte eller anden støtte samt ideudvikling ift. nye tiltag, der vil kunne dække disse behov

Dette gjorde vi for at besvare spørgsmålene: Oplevede de studerende tilbuddet som de fik i fase 2 som hjælpsomt? Hvilke udækkede behov havde gruppen og hvilke tiltag kan udvikles for at dække disse behov?

5.1 Målgruppens oplevede problematikker

I projektets første fase udarbejdede vi en profilbeskrivelse, der udpegede en række problematikker, som vi på baggrund af udsagn fra informanterne fra fase 1 forventede ville optræde i et vist omfang hos studerende med grønlandsk baggrund. I fase 2 beskrev vi de individuelle problematikker for de studerende, der havde valgt at tage imod støttetilbud. I fase 3 har vi sammenlignet disse problematikker med profilbeskrivelsen fra fase 1 med henblik på at se, om profilbeskrivelsens problematikker har været dækkende for de studerende, vi modtog i studiestøtteforløb.

I dette afsnit vil vi diskutere i hvilket omfang, den indledende profilbeskrivelses tematikker var dækkende, hvilke eventuelle ”tillægsproblematikker, der i løbet af fase 2 er blevet synlige samt præsentere den samlede, opdaterede profilbeskrivelse.

Problematikkerne i den opdaterede profilbeskrivelse er listet op i tilfældig og uvægtet rækkefølge inden for uddannelseskompetencemodellens kategorier. Det er vigtigt at understrege, at disse problematikker ikke er udtømmende for gruppen, ligesom den enkelte studerende på et givent tidspunkt sandsynligvis kun vil opleve enkelte af dem som relevante hvis overhovedet nogen.

5.1.1 Sammenligning af problematikker fra profilbeskrivelse #1 og problematikker fra afklaringssamtalerne

I Bilag 8: 'Problematikker afdækket i afklaringssamtalen - til brug for profilbeskrivelse 2' er alle beskrevne problematikker, der blev identificeret i afklaringssamtalerne, listet op. De problematikker, som helt eller delvist ikke var medtaget i profilbeskrivelse #1, er i dette bilag markeret med rødt. Vi lægger særligt mærke til følgende:

Sociale problematikker fylder mere end ventet

Vi ser, at oplevelsen af ikke at kunne kommunikere socialt med danskerne på studiet er betydelig hos vores informanter. Flere beskriver, at det ikke er en primært sproglig problematik, og vores faglige vurdering er, at det nærmere er en sociokulturel problematik. Måden, man taler på blandt danskerne, opleves som svær at deltage i, hvilket hæmmer det sociale initiativ hos de studerende med grønlandsk baggrund. De føler sig let uden for. De oplever desuden fordomme om Grønland

og grønlandere samt meget uvidenhed. Nogen oplever desuden i tilværelsen generelt, at det i starten er socialt vanskeligt at bo på kollegie.

Problematikker knyttet til kvalifikation var stort set som ventet

Som ventet på baggrund af profilbeskrivelsen opleves der en række problematikker, som centrerer sig om oplevelse af lavere fagligt niveau og mangel på forudgående viden sammenlignet med danskerne, problemer med overblikdannelselse, tidsstyring, planlægning, kalenderbrug, at orientere sig og følelsen af mangel på studiestrategier og erfaring hermed. Mange af disse forhold gik igen hos gruppen af studerende med grønlandsk baggrund, der modtog studiestøtte ved Rådgivnings- og støttecentret.

Subjektiveringsproblematikker fylder mere end ventet

Flere af de studerende, der har modtaget støtte, beskriver, at de lider under følelsen af at være mindre værd end danskerne. De beskriver at føle sig utilstrækkelig og have svært ved 'at være sig selv'. De beskriver desuden følelser af ensomhed. Derudover beskriver flere, at det er svært at skabe balance i hverdagen, hvor man kan holde fast i også at gøre ting, man gerne vil.

5.2 Den opdaterede profilbeskrivelse

Herunder følger den samlede profilbeskrivelse, som den ser ud, efter profilbeskrivelse #1 er blevet opdateret med problematikkerne, som blev beskrevet i afklaringsamtalerne:

Tilværelsen

Social integration

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Nærhed til familie og familiens mulighed for støtte
- Manglende opbakning og anerkendelse fra familien
- Etablere danske venskaber og netværk
- Udelukkende at have grønlandske venner i Danmark/dannelse af parallelsamfund
- At have overskud til også at etablere danske netværk udover det grønlandske
- Tilvænning til dansk alkoholkultur
- Danskeres fordomme om grønlandsk alkoholforbrug
- Ensomhed
- Anderledeshed, ensomhed og fremmedgørelse
- Manglende stabilitet i omgangskreds når andre grønlandske studerende rejser hjem
- At forstå samfundet (manglende almenviden og samfundsviden om Danmark – bl.a. pga. begrænset internet i Grønland)
- Sproglige vanskeligheder
- Tilpasning til danske omgangsformer (fx en meget 'snakkende', udadvendt kultur)
- Udfordringer med at bo på kollegie
- Hjemve

Fysisk miljø

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Navigation og tilvænning til by

- Tilvænning til varmere klima
- Savn af Grønlandsk natur og ro
- Manglende overskud til at lære studiebyen og lokale muligheder at kende

Kulturelle forskelle

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- tidsstyring, planlægning, organisering
- At styre den store grad af frihed og ansvar/selvstyring

Praktiske og institutionelle anliggender

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Forståelse af de offentlige systemer
- Ansøge om oprettelse i de relevante systemer mm.
- At få overblik over, hvad der skal gøres, prioritere i opgaverne og handle på dem (SKAT, SU, bolig, studiet, bank, osv)
- Manglende udbud af videregående uddannelsesmuligheder i Grønland
- Utilstrækkeligt fagligt niveau på uddannelserne i Grønland
- At få økonomien til at hænge sammen
- Utilstrækkelig information i Grønland om de danske uddannelser(s krav)
- Manglende direkte, personlig hjælp til at navigere i systemerne, som de kender det fra Grønland
- Sammenfald af store mængder praktiske opgaver relateret til etableringen af tilværelsen i Danmark med studiestart

Universitetets forventninger og krav

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Et højt opgave- og læsepres
- Tilgængeligheden af informationer om studiet
- Manglende, uigennemskuelig eller fragmenteret formidling af informationer fra uddannelsesstedet
- Medstuderendes forudantagelser om grønlandske studerende
- Sociale omgangsformer
- Dominerende alkoholkultur på studiet
- Stort niveauforskel på uddannelse i Danmark hhv. Grønland (Højere krav og hårdere bedømmelse i Danmark)
- Forventning om høj grad af frihed/selvstændighed/egenansvar på danske uddannelsesinstitutioner
- Gode muligheder for at gemme sig i "store" undervisningssituationer blandt mange studerende (f.eks. store forelæsninger)
- Forventning om at studerende skal kunne "sælge sig selv"
- Implicitte krav og forventninger fra studiets side
- Fremdriftsreform (krav om hurtig gennemførelse og automatisk genindskrivning til reeksamen)
- Meget store mængder sociale muligheder, krav og forventninger

- Fravær af struktur på hverdagen givet fra uddannelsens side
- Vanskeligt tilgængelige studiesystemer - f.eks. Blackboard

Socialiserende studiepraksis

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Manglende overskud (tid, økonomi, mentale ressourcer) til at investere i sociale relationer på studiet fra begyndelsen
- At forstå og udtrykke sig i forhold til medstuderende, vejledere, undervisere osv.
- At etablere relationer
- At skulle forholde sig til alkoholkultur som adgangsbillet til sociale relationer; studiekammerater drikker meget
- At kunne sige fra og håndtere konfrontationer
- Fordomme om grønlandere (fx de er tavse, drikker meget) og mange 'underlige spørgsmål' om Grønland
- At turde spørge om hjælp, fortælle om problemer og stille spørgsmål
- Stort behov for personlig kontakt
- Føler sig uden for det sociale fællesskab (fx alkoholkultur)
- Kommunikation med danskere; den sociale omgangsform (ikke sprogligt problem)
- Svært at tage initiativ til at spørge om studiekammerater har lyst til at 'hænge ud' – bange for afslag
- Nye sociale omgangsformer og samtaleformer
- Måden man laver aftaler på
- Svært ved at byde ind og deltage

Kvalificerende studiepraksis

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- Læsning, formidling, opgaveløsning, begrebstilignelse og akademisk sprogbrug på et andet sprog end modersmålet (primært da/eng)
- Mangel på overblikdannelse, planlægning, strukturering og prioritering ift. studie og hverdag
- Manglende kendskab til uddannelsesstedets faglige krav
- Manglende almenviden som danner forudsætning for faglig forståelse
- Et utilstrækkeligt forudgående fagligt og sprogligt niveau sammenlignet med danske studerende
- At komme bagud med læsning, opgaver og beståelse af eksamener
- Manglende erfaring med faglige studiestrategier
- Nedsat hastighed i læsning, formulering og opgaveløsning ift. danske studerende

Subjektiverende studiepraksis

Relevante oplevede faktorer, der beskrives som problematiske og/eller vanskelige

- At leve op til krav om selvstændig styring og kritisk stillingtagen

- Fravalg af ”danske” strategier med henblik på at bibeholde grønlandsk identitet
- At spørge om hjælp, når man er udfordret
- At få antastet egen identitetsforståelse som fagligt dygtig og kompetent
- At få prioriteret og truffet valg i forhold til store mængder sociale krav og forventninger
- Fejlvalg af studie på baggrund af manglende viden om de faktiske forhold og krav på uddannelsen
- At få afklaret, om studiet er det rigtige
- Overskridelse af egne grænser for at leve op til fx sociale krav
- Følelsen af at være mindre værd end danskerne
- Følelsen af at være helt alene
- At tilrettelægge studiehverdagen, så der er plads til at gøre det, den studerende gerne vil
- Følelse af ensomhed
- Etablering af balance mellem hverdag og arbejdsdag
- ‘At være sig selv’
- At føle sig utilstrækkelig

5.3 Diskussion af målgruppens oplevede problemstillinger

Som det fremgår af den opdaterede profilbeskrivelse, er der en lang række problematikker, som studerende med grønlandsk baggrund potentielt kan opleve. I dette afsnit har vi valgt at knytte nogle faglige overvejelser til disse. Disse overvejelser baserer sig på den erfaring, som vi har fra vores daglige arbejde med studiestøtte såvel som den erfaring, vi har fået med gruppen fra projektet.

Nogle problematikker er almene for studerende

I arbejdet med de studerende med grønlandsk baggrund har vi set en række problematikker, som man kan kalde almene for studerende. Usikkerhed forbundet med studiestart, vanskeligheder ved at finde rundt og orientere sig, oplevelsen af at være bagud fagligt fra begyndelsen, usikkerhed ved den nye sociale setting, behov for identitetsmæssig tilpasning og praktiske udfordringer som fx flytning er almindelige for mange studerende, og det er problematikker, som vi ser dagligt i vores arbejde med studerende, der modtager SPS. En stor del af de grønlandske studerendes problematikker er de samme, og en stor del af dem er de samme men i forstørret grad - eksempelvis flytning. Hvor en studerende med dansk baggrund måske flytter fra Nørre Snede til Aarhus, flytter den studerende med grønlandsk baggrund fra Ilulissat til Aarhus. Hvor dette blot er en praktisk udfordring for danskeren, er udfordringen af bredere karakter for den studerende fra Grønland, idet den også indebærer kulturskifte, indgang i nyt sprogligt miljø, skifte af omgivelser mm. Endelig er der nogen problematikker, som vi ser i forhold til denne gruppe, som vi ikke genfinder så ofte hos gruppen af studerende med dansk baggrund. I det følgende slår vi ned på de tematikker, som træder frem for os som særlige for de studerende med grønlandsk baggrund sammenlignet med de studerende, der modtager SPS.

Med gennemgangen af disse tematikker sigter vi imod at tydeliggøre vores billede af målgruppen med henblik på at kunne komme med så relevante forslag til tilpasninger og nyudvikling af tilbud til gruppen som muligt.

Kulturskiftet er stort

Den kulturelle omskiftning ved flytning fra Danmark til Grønland er (overvældende) stor. Flere beskriver, at de har været i Danmark på ferie og taler godt dansk og derfor har en formodning om, hvordan kulturen er. Samtidigt føler de sig dog uforberedt på, hvor forskellig kulturen faktisk er alligevel. Flere beskriver, at danskere taler højt, afbryder og 'hævder sig', og at denne opførsel i Grønland bliver betragtet som uhøflig. Hvis de grønlandske studerende opfører sig høfligt og 'lytter mere end de taler', så bliver de overset, og det sætter dem bagud af dansen socialt, hvilket i en studiesammenhæng kan få den negative indvirkning, at det bliver vanskeligt at finde eller deltage i studiegrupper. De kommer altså til at opleve, at hvis de er sig selv, anerkendes dette ikke socialt - tværtimod. Vanskeligheden med at finde en plads socialt kan derudover nedbryde selværet og opleves af flere som helt afgørende for trivslen eller mangel på samme. Flere beskriver således, at de ville have ønsket, at de havde haft bedre indsigt i omfanget og karakteren af kulturskiftet hjemmefra, så chokket havde været mindre.

Hjemve er ikke en dækkende betegnelse

Flere af de studerende beskriver, at man i Grønland og blandt de grønlandske studerende i Danmark taler meget om hjemve. Vores oplevelse er imidlertid, at denne betegnelse slet ikke er dækkende for de udfordringer, de studerende oplever. Selv siger de også, at de slet ikke havde forstået, hvad 'hjemve' betyder i denne sammenhæng. Hjemve synes her at kunne dække over socialt kulturchock, følelsen af at være uden for/alene, følelsen af ikke at være god nok/anderledes, antastninger af ens identitet, selvopfattelse og selvtillid og savn til venner, familie og natur i Grønland. Flere beskriver, at de kommer til at føle sig meget forkerte og anderledes, når de ikke var forberedte på dette i forvejen, eller hvis dette betydelige problemkompleks reduceres til det abstrakte "hjemve"-begreb i samtaler med andre studerende, vejledere, familie mv.

Grønlandsk identitetsudvikling i Danmark

Det ser ud til, at de studerende kommer ud i en dobbelt identitetsmæssig udfordring: dels at udvikle en 'dansk identitet' og dels at fortsat udvikle eller håndtere sin grønlandske identitet. Der kan være mere eller mindre sammenfald mellem disse processer, og den studerende kan prioritere den ene mere eller mindre. Vi har set, at studerende, som formår at fastholde og udvikle sin grønlandske identitet og dele dette med danskere omkring sig, oplever øget trivsel og integration. Forsøg på ren tilpasning til 'dansk kultur' ved at agere dansk og herved at undertrykke sin grønlandske identitet ser ud til at kunne øge følelsen af at være forkert og underminere selvtillid. Dette er dog et meget individuelt anliggende, og studerende, der fx har gået i gymnasiet i Danmark, har vi set ofte er længere i denne proces.

Tidsstyring og planlægning

Tidsstyring og planlægning synes at være vanskeligt for en del af de grønlandske studerende. Vores indtryk er, at de sjældent har erfaring med at bruge kalender, men at de derudover også har meget lidt erfaring med at planlægge i det hele taget sammenlignet med danske unge. Flere beskriver, at de bare plejer at gøre, hvad der i det enkelte øjeblik giver mening (uden at have øje for den langsigtede kontekst), og at rammerne og strukturerne i deres hjemby kun har krævet meget lav grad af planlægning udover meget kortsigtet planlægning. De beskriver desuden en mere 'håndholdt indsats' fra hjælpesystemer på skoler mv., hvor man bliver hjulpet til at huske sine ting af konkrete personer.

Med den opdaterede profilbeskrivelse samt overvejelser hertil har vi på nuværende tidspunkt redegjort for de ”tillægsproblematikker”, som vi har kunnet konstatere i løbet af fase 2. Derudover har vi ovenfor diskuteret udvalgte problemtematikker for at åbne op for en dybere forståelse af deres karakter. I det kommende afsnit vil vi sammenfatte, hvordan de studerende, der har deltaget i projektet, har oplevet virkningen af støtten set i forhold til de individuelt oplevede problematikker.

5.4 Oplevet hjælpsom støtte

På baggrund af evalueringssamtalerne med de studerende, vi har haft i forløb hos Rådgivnings- og støttecentret, har vi fået information om, hvad de har oplevet som hjælpsomt i den støtte, de har modtaget. Det drejer sig om læse/skrivevejledning, trivselsvejledning og mentorforløb. Derudover har de haft mulighed for at fortælle, hvilken støtte uden for Rådgivnings- og støttecentret, de har fundet hjælpsom. I denne del af processen ønskede vi 1) at afdække, hvad de studerende beskrev som hjælpsomt i støtten og 2) om de interventioner, vi havde beskrevet i vores tilbudsbeskrivelse, også var de, som de studerende beskrev som hjælpsomme.

I det følgende skema er tilbudsbeskrivelsen for de tre forløbstyper hos Rådgivnings- og støttecentret listet op i venstre kolonne. Hver delintervention har en rubrik for sig. I højre kolonne er placeret kondenserede beskrivelser af alle de udsagn om hjælpsom støtte, de studerende er kommet med i evalueringssamtalerne i overensstemmelse med den delintervention, de svarer til. Kondenseringsprocessen kan ses i (Bilag 9: Oplevet hjælpsom støtte - samlet)

En lang række udsagn kunne ikke umiddelbart placeres, da de ikke direkte modsvarede af en beskrevet intervention, og disse er samlet og behandlet efterfølgende i afsnittet 5.5 'Oplevet hjælpsom støtte, som ikke var beskrevet i tilbudsbeskrivelsen fra Rådgivnings- og støttecentret'. I sidste del af skemaet er udsagn om anden støtte angivet og dennes oplevede hjælpsomhed. Det skal bemærkes, at der ved nogen forløbstyper står meget og ved andre lidt. Vores vurdering er, at det ikke er udtryk for, hvor glade de studerende har været for de enkelte tilbud men i højere grad for, f.eks. hvilket fokus, der på tidspunktet for samtalen har vægtet mest hos den enkelte mv.

Læse/skrivevejledning: oplevelse af hjælpsom støtte	
Intervention	Oplevet hjælpsom støtte
<p>Skriftsprogskompetencer</p> <ul style="list-style-type: none"> Sparringssamtaler, hvor valgte problematikker italesættes og prioriteres 	<ul style="list-style-type: none"> At få lov at snakke om det, fortælle om det. blive bevidst om udfordringen i det. Blive klar over at der er noget her og det burde jeg nok. Det at få øje på problematikken har været afgørende. Introduktion af et andet perspektiv Hjælp til at formulere de spørgsmål, jeg ikke kunne besvare (finde svar på, red)

	<p>Ideer til hvor man kan finde hjælp – forelæser, bibliotekar, osv</p> <ul style="list-style-type: none"> • at skulle forklare ting til dig (Louise) at insistere på forklaringer i støtten • mulighed for at PRØVE at forklare ting og forstå tekster på en anderledes måde
<ul style="list-style-type: none"> • Udvikling af strategier inden for områderne faglig læsning, faglig formidling og organisering af studieaktiviteterne 	<ul style="list-style-type: none"> • Planlægning, læsning og notetagning • Rutiner
<ul style="list-style-type: none"> ○ At øge læseudbyttet 	<ul style="list-style-type: none"> • andre synspunkter på hvordan jeg kan læse og lave noter. • at kunne læse fokuseret
<ul style="list-style-type: none"> ○ At planlægge og prioritere studielæsning 	<ul style="list-style-type: none"> • forberedelsen af dagen og min læsning • Hjælp til at lægge byrden væk, så læsningen ikke føltes så tungt • Planlægning, læsning og notetagning • Prioritere og sortere i pensum • udvikle epistemologisk indstilling • At kunne læse målrettet • At kunne overskue læseopgaver og planlægge læsning • Hjælp til at formulere de spørgsmål, jeg ikke kunne besvare (finde svar på, red) Ideer til hvor man kan finde hjælp – forelæser, bibliotekar, osv
<ul style="list-style-type: none"> ○ At bruge it-redskaber 	<ul style="list-style-type: none"> • MindView • Kalenderfunktion – Outlook og kalendersiden.dk •
<ul style="list-style-type: none"> ○ At tage noter 	<ul style="list-style-type: none"> • andre synspunkter på hvordan jeg kan læse og lave noter. • Planlægning, læsning og notetagning
<ul style="list-style-type: none"> ○ At formulere sig klart og præcist mundtligt og skriftligt 	<ul style="list-style-type: none"> • mulighed for at forklare og uddybe i støtten •
<ul style="list-style-type: none"> ○ At strukturere skriftlige opgaver 	<ul style="list-style-type: none"> • forberedelse og planlægning af en opgave

<ul style="list-style-type: none"> ○ At planlægge eksamensforberedelse 	
<p>Energiforvaltning, planlægning og tidsstyring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drøftelse af balancen mellem studieliv og privatliv og udvikling af strategier for håndtering af dette 	<ul style="list-style-type: none"> • kunne nå nogen ting for mig selv og familien • Brug af kalender til hverdagsting, Adskillelse af kalendere til hverdagsting og studierelaterede ting • At opnå et liv ved siden af studierne
<ul style="list-style-type: none"> • Støtte til at danne overblik over, hvad der skal gøres og udarbejdelse af en prioriteret plan for, hvad der skal gøres hvornår og hvordan 	<ul style="list-style-type: none"> • forberedelsen af dagen og min læsning • forberedelse og planlægning af en opgave • Planlægning, læsning og notetagning • Brug af kalender til hverdagsting. Adskillelse af kalendere til hverdagsting og studierelaterede ting • Mobilkalender til hverdagsting • Mobilkalender til hverdagsting • Planlægning af hverdagen især – hjælp til at få hverdagen til at fungere • At kunne definere og overskue studietid
<ul style="list-style-type: none"> • Støtte den studerende i at blive bevidst om egne motiver, når valg skal træffes. Støtte den studerende i udvikling af selvtillid og i at lære at opsoge information, som valg kan træffes på baggrund af. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hjælp til at formulere de spørgsmål, jeg ikke kunne besvare (finde svar på, red) Ideer til hvor man kan finde hjælp – forelæser, bibliotekar, osv • Hjælp til at skabe overblik • Større bevidsthed om tingene (Situation og aktuelle problematikker, red) og hvad jeg kunne gøre ved det. Spørgsmål
<ul style="list-style-type: none"> • Fælles analyse af energi, tid og prioritering. Hvad giver energi i hverdagen? Hvad dræner energi? Går regnskabet op? Hvornår arbejder den studerende bedst ift. døgnrytme? Hvad er den studerendes motiver for studiet og prioriteringen? 	
<p>Selvstændighed og identitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Igennem en faciliterende tilgang støttes den studerende i kontinuerligt at konsultere sine egne motiver, mål og værdier og samtidig i at orientere sig i ydre forhold og krav, som skal håndteres. På baggrund af dette kan den studerende sparre med vejlederen om strategier og prioriteringer for 	<ul style="list-style-type: none"> • Sætte ord på fremtidsdrømme. Sparre med én, som kan se og hjælpe med at se ens ambitioner i relation til uddannelsen og hvad jeg har lyst til at bruge uddannelsen til • At kunne træffe fagligt begrundede valg

handling, som kan tilgodese de væsentligste af både egne motiver og ønsker samt krav fra omverdenen.	
<ul style="list-style-type: none"> • Drøftelser af motiver for studiet og oplevede diskrepanser i praksis hermed. Kan det løses? Er de trivselsmæssige omkostninger for store? Hvad er det, der gør studiet meningsfuldt? Hvordan håndteres eventuelle konflikter? 	
Trivselsvejledning: oplevelse af hjælpsom støtte	
Intervention	Oplevet hjælpsom støtte
<i>Sociale omgangsformer</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Plads til at tale om savn af hjemland og familie og om de ting, dette vanskeliggør 	
<ul style="list-style-type: none"> • Drøftelse af, hvad der er svært. Hvordan opleves danske omgangsformer? Hvor møder man det? Hvad bliver svært? Hvad ønsker den studerende af de sociale sammenhænge med danskere? Kan der laves strategier, som gør dette muligt? 	(...) at få små 'opgaver' i studiestøtten (vedr. social deltagelse, red)
<ul style="list-style-type: none"> • Hvad sætter det i gang hos den studerende, hvis han/hun møder fordomme? 	
<ul style="list-style-type: none"> • Plads til at tale om ensomhed og følelsen af at være anderledes. Fælles afdækning af, om der findes mulige sociale sammenhænge, den studerende kan binde an til. Strategier for at opsøge disse. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke grænser har den studerende i sociale sammenhænge og hvordan sikrer man, at disse grænser bliver overholdt og strategier for dette? 	
<ul style="list-style-type: none"> • Forståelse af den studerendes sociale motiver; hvad er vigtigt for den studerendes trivsel? Strategier for realisering af dette. 	

<p>Energiforvaltning, planlægning og tidsstyring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drøftelse af balancen mellem studieliv og privatliv og udvikling af strategier for håndtering af dette 	
<ul style="list-style-type: none"> • Støtte til at danne overblik over, hvad der skal gøres og udarbejdelse af en prioriteret plan for, hvad der skal gøres hvornår og hvordan 	
<ul style="list-style-type: none"> • Støtte den studerende i at blive bevidst om egne motiver, når valg skal træffes. Støtte den studerende i udvikling af selvtillid og i at lære at opøge information, som valg kan træffes på baggrund af. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Fælles analyse af energi, tid og prioritering. Hvad giver energi i hverdagen? Hvad dræner energi? Går regnskabet op? Hvornår arbejder den studerende bedst ift. døgnrytme? Hvad er den studerendes motiver for studiet og prioriteringen? 	
<p>Selvstændighed og identitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Igennem en faciliterende tilgang støttes den studerende i kontinuerligt at konsultere sine egne motiver, mål og værdier og samtidig i at orientere sig i ydre forhold og krav, som skal håndteres. Herefter drøftelse af strategier og prioriteringer for handling, som kan tilgodese de væsentligste af både egne motiver og ønsker samt krav fra omverdenen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne tale med en upartisk person, sætte ord på tingene, bevidsthed om egen funktionsmåde, blive skubbet i en retning • At det er ok at komme med forkerte svar og at få små 'opgaver' i studiestøtten
<ul style="list-style-type: none"> • Drøftelser af motiver for studiet og oplevede diskrepanser i praksis hermed. Kan det løses? Er de trivselsmæssige omkostninger for store? Hvad er det, der gør studiet meningsfuldt? Hvordan håndteres eventuelle konflikter? 	
<ul style="list-style-type: none"> • Identitetsdrøftelser med henblik på at håndtere eventuelle oplevede udfordringer forbundet med at flytte til Danmark. 	

Mentorforløb: oplevelse af hjælpsom støtte	
Intervention	Oplevet hjælpsom støtte
<ul style="list-style-type: none"> • Struktur, planlægning og prioritering • Brug af realistiske ugeplaner, hvor både uddannelsesaktiviteter og fritidsaktiviteter plottes ind. Laves for en uge ad gangen og ved samme lejlighed evalueres den forudgående uges plan. Eventuelle hængepartier omplaceres eller fraprioriteres. Brug af fx studieplads på uddannelsesinstitutionen. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Støtte til at skabe overblik over de arbejdsopgaver, der skal udføres, prioritering af dem i meget vigtige og mindre vigtige opgaver, kalenderlægning med opgaverne indplaceret og tydeliggørelse af, hvornår 'man har fri'. Dette er særligt vigtigt, når man er kommet bagud, hvor prioriteringen skal ske med mere 'hård hånd', så det bliver realistisk at komme igen. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Information og tilgængelighed • Støtte til at skabe overblik over formelle krav, deadlines, elektroniske studiesystemer mv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mentor har kunnet oplyse om mange ting, hun ikke vidste
<ul style="list-style-type: none"> • Mentor kan tage med den studerende til studievejleder, hvis studiets sammensætning skal drøftes. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Sociale omgangsformer • Sparring på de sociale omgangsformer 	<ul style="list-style-type: none"> • Mentor kender den danske ungdomskultur, og de kan grine af den sammen • Godt at kunne snakke om alkoholkultur
<ul style="list-style-type: none"> • Øvelsesrum med mentor, hvor man træner formuleringer og øver sig i at stille spørgsmål. Sammen med mentor kan man også forberede møder med fx vejledere, så man har gjort sig tanker om, hvad man vil sige og hvordan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Har brugt mentor til at stille 'dumme spørgsmål'

<ul style="list-style-type: none"> • Fagligt • Faglig støtte i form af fælles dialog om faglige termer, teorier, metoder, fælles opgaveregning, sparring på udarbejdelse af akademiske opgaver. Dialog om eksamenskravene og tilretning af støtte ift. disse, når ressourcerne er sparsomme. 	<ul style="list-style-type: none"> • Har fået mere styr på det faglige • Skriver ord ned, hun ikke forstår, og spørger mentor senere • Mentor har hjulpet med eksamener og struktur omkring disse • Mentor kan rådgive inden for faget • Hun oplever, at grønlænderne er 'helt blanke' på fx at skrive opgaver, og at mentor er en hjælp i forhold til det • Man kan snakke fagligt med mentor • En at drøfte faglig viden med • Sparring på opgaveskrivning • Komme mere i dybden med faglige emner
<ul style="list-style-type: none"> • Forløb med mentor kan fungere som øvelsesrum, hvor man kan træne mundtlige formulering, fremlæggelser, det at spørge mv., som styrker selvtilliden ift. at gøre det samme i undervisningssammenhænge. 	<ul style="list-style-type: none"> • mulighed for at forklare de tekster, jeg har læst, til min mentor • mulighed for at forklare teksternes indhold i opgaverne, jeg har skrevet
<ul style="list-style-type: none"> • Mentor kan hjælpe med at beskrive studiets implicitte krav, da han/hun er bekendt med dem igennem egen erfaring med studiet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mentor forklarede ting om studiet • Drøftelser med mentor om studiet generelt
<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde med mentor om studieteknikker for læsning, skrivning og formidling tilpasset den studerende 	<ul style="list-style-type: none"> • At spørge gør læsningen hurtigere
<ul style="list-style-type: none"> • Mentor kan hjælpe med at træne eksamensopgaver eller fremlæggelser, hvilket styrker sandsynligheden for beståelse. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Selvstændighed og identitet • Støtte i hjælp til selvhjælp. I begyndelsen kan den studerende gøre noget i samarbejde med mentor, som han/hun ikke kan gøre alene. Her ad vejen internaliseres disse processer og udgør baggrund for højere grad af selvstændighed og selvstyring. Mentor skal have opmærksomhed på at 'overdrage' opgaver og ansvar til den studerende løbende, som denne bliver klar til at overtage det. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Mentorforløbet som et sted, hvor man kan stille spørgsmål til alt det, man ikke forstår eller er usikker på. Et sikkert rum hvor man ikke skal være bange for at føles sig dum. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skriver ord ned, hun ikke forstår, og spørger mentor senere • At spørge gør læsningen hurtigere • En stor hjælp at kunne snakke to og to uden pres • Forstår at man ikke behøver at forstå alt med det samme, og at det kan drøftes senere • Mentor har hjulpet til at holde fokus på det, at være studerende, det faglige mv •
<ul style="list-style-type: none"> • Mentor tilstræber en anerkendende tilgang, hvor den studerende oplever, at det er ok at være i tvivl og stille spørgsmål. 	<ul style="list-style-type: none"> • Forstår at man ikke behøver at forstå alt med det samme, og at det kan drøftes senere
<ul style="list-style-type: none"> • Mentor bevæger sig altså fra en rent instruerende tilgang over mod en mere faciliterende og coachende tilgang, når det er muligt i forhold til den studerende position. 	
<p>Anden støtte: oplevelse af hjælpsom støtte</p>	
<p>Tilbud</p>	<p>Oplevet hjælpsom støtte</p>
<p>Avalak studenterforening</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Avalak studenterforening har haft gode arrangementer, fx spisning og fester for alle grønlandere i byen • Fællesspisninger, seminarer
<p>Det grønlandske kollegie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • At lave ting sammen med medkollegianere uden for kollegiet

	<ul style="list-style-type: none"> • Medkollegianerne er meget forstående – det mindsker hjemve, når flere har det på samme måde • Sammenhold (i det grønlandske kollegie) er meget stærkt •
Kollegie	<ul style="list-style-type: none"> • Hjælp i eksamensperioden med mad. Nogen at snakke med om studiet • Nogen at snakke med om alt muligt andet. At kunne komme til folk, kunne gå ind til sig selv og kunne være alene
Det grønlandske hus	<ul style="list-style-type: none"> • Det grønlandske hus' kurser • Læsekurset ved Det grønlandske hus • andre synspunkter på hvordan jeg kan læse og lave noter. • snakkede med de andre i Det grønlandske hus – som oplevede samme følelse (hjemve, red) • Mig selv: • Gav ikke op men fortsatte på trods af hjemve • Læse- /skrivekurset i Det grønlandske hus: viden om hvordan man fremlægger, skriver en opgave. • ansøgninger osv, som er specielt for grønlandske studerende. • oplæg på introdag (Ved Rådgivnings- og støttecentret, red). Vi var velkomne til bare at melde os til for at komme og møde os og så se tiden an. Meget stille og roligt. Når man allerede bruger så meget energi på det tidspunkt, virkede det ikke uoverskueligt og samtidig hjælpsomt og belejligt. I havde de der blanketter med, så I kunne kontakte os, så det var super nemt • 3 gange på et lille års tid er overhovedet ikke uoverskueligt. Havde man behov for mere, havde det også været en hjælp • Kunne skabe orden i grundlag for tilværelse i DK
Generel støtte fra Danmark til grønlændere i DK	<ul style="list-style-type: none"> • Fordele som grønlændere i DK
Instruktører på studierne	<ul style="list-style-type: none"> • Opmærksomhed på mulighed for at bruge instruktører på studiet til at hjælpe med at bedømme væsentligheden af tekster – til prioritering af læseopgaver

	<ul style="list-style-type: none"> • Opmærksomhed på mulighed for at bruge instruktører på studiet til at hjælpe med at bedømme væsentligheden af tekster – til prioritering af læseopgaver
Holdundervisere/undervisere på studiet	<ul style="list-style-type: none"> • Mulighed for at skrive (til dem red.) når som helst • Tid sat af til at snakke om kravene til faget • Information om de vigtigste krav • Information om krav til eksamen • Forklaring af krav • Mulighed for at stille spørgsmål
Psykolog	<ul style="list-style-type: none"> • Kalender – jeg kan parkere nogle af de ting, jeg skal i kalenderen • Brug af kalender til hverdagsting • Adskillelse af kalendere til hverdagsting og studierelaterede ting • Sagde at en kalender er jo bare et sted, man kan parkere sine aftaler • Hjælp til at prøve at skifte mindset • Viden om at andre også kan have de samme følelser (ensomhed) • (4 sessioner): • mulighed for at kunne snakke med en psykolog om de tunge oplevelser ved at flytte til Danmark. Angstproblematik • Savn af det vante – forældre, kæreste, humor, mad • Planlægning og prioritering af tid • Ensomhed
Familie	<ul style="list-style-type: none"> • Besøg til sommer, et mål, jeg skal nå hen til • Støtte/opbakning til at gennemføre et valg, der er truffet • Læseftaler med søster giver plads til spørgsmål og giver et skub på undervisningsfrie dage • Sparring før jeg tog herved. Spørgsmål: Hvad har du tænkt dig at gøre, når du får hjemve? Udvikling af gode strategier til håndtering af hjemve

Venner	<ul style="list-style-type: none"> • Skiferie
Studiegrupper	<ul style="list-style-type: none"> • Deling af studiekalender med studiegruppe
Oplæg af færdiguddannede på studiet om karriereveje	<ul style="list-style-type: none"> • Tydeliggørelse af forskellige karriereveje
Fritidsaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Noget socialt ud over studiet

5.5 Oplevet hjælpsom støtte, som ikke var beskrevet i tilbudsbeskrivelsen fra Rådgivnings- og støttecentret

I det ovenstående har vi afdækket hvilke beskrevne interventioner, de studerende med grønlandsk baggrund beskriver som hjælpsomme. En stor del af de studerendes udsagn om støttemulighedernes hjælpsomhed går imidlertid på en række faktorer, som vi ikke har beskrevet i tilbudsbeskrivelse, men som de hæfter sig ved som hjælpsomme. Udsagnene omkring denne del af den hjælpsomme støtte kan findes i Bilag 10: 'Kondensering af hjælpsom ikke beskrevet støtte', og her fremgår kategoriseringsprocessen for disse udsagn også. Nedenfor er fremsat de kategorier af hjælpsomme faktorer i interventionen, som de studerende har beskrevet for henholdsvis læse/skrivevejledningen, trivselsvejledningen og mentorforløb.

Læse/skrivevejledningen
<p>1. Handlingsunderstøttende: Hjælpsomt at udvikle strategier for, hvordan problemer håndteres, for prioritering, udfordring af handlemønstre og muligheden for at få et 'skub' i den rigtige retning.</p> <p>2. Erkendelsesudviklende: Hjælpsomt at få øje på den forandring, man gennemgår såvel som de problematikker, man oplever</p> <p>3. Relationen: Vigtighed af at få en relation til en fast, erfaren person og af en 'stille og rolig' relation. Øger oplevelsen af, at man ikke er alene, og at der er hjælp at hente og af følelsen af ro og stabilitet. Det at have 'en at snakke med' betones som vigtig - især når det opleves som om, at der ikke er andre at snakke med. Relationen kan modvirke følelsen af ensomhed for fortabthed.</p> <p>4. At sætte 'ord på': Hjælpsomt i sig selv at have mulighed for at sætte ord på oplevede udfordringer. Det er hjælpsomt i sig selv at 'sige tingene højt' og fx adressere savn og hjemve.</p> <p>5. Henvisninger og yderligere hjælp: Hjælpsomt at få henvisninger til andre tilbud; fx psykologhjælp og tryghedsskabende at vide, at der er mere hjælp at hente, hvis man får brug for det</p> <p>6. Normalisering: Hjælpsomt at få blik for, at andre kan have det ligesådan, og at det er 'normalt' at opleve svære følelser mv. i en presset tid.</p> <p>7. Selvtillid og 'tro på det':</p>

Hjælpsomt at blive understøttet i, at man nok skal klare det og at det kan lade sig gøre.
Trivselsvejledningen
<p>1. Handlingsudvikling: Hjælpsomt at kunne tale om løsninger på baggrund af udfordringer</p> <p>2. Sætte ord på: Det opleves afstressende og hjælpsomt at kunne sætte ord på tingene</p> <p>3. Relationen: Det er hjælpsomt med en tryk relation, når man er langt væk hjemmefra. Det er vigtigt, at det er et fortroligt rum, og at man et tilknyttet én fast person, som man kan gå til, så man ikke skal forklare sig igen og igen. Det er vigtigt, at relationen er 'uformel' og ikke for målstyret</p>
Mentorforløb
<p>1. Fastholde fagligt fokus Hjælpsomt at mentor hjælper med at holde fokus på det faglige og det at være studerende</p> <p>2. Øve dansk Hjælpsomt at man med mentor får øvet sit dansk</p> <p>3. Relationen Det er hjælpsomt at have en relation til en mentor, man kan tale med som medstuderende, og som forstår de udfordringer, man står i som studerende</p>

5.5.1 Analyse og diskussion af oplevet hjælpsom støtte

Inden for rammerne af de enkelte støtteformer, som Rådgivnings- og støttecentret selv har kunnet tilbyde, har de tilknyttede studerende med grønlandsk baggrund i deres afklaringsamtaler overordnet set givet udtryk for forskelligartede behov. Disse er i forbindelse med evalueringssamtalerne i slutningen af fase 2 er blevet genbesøgt, vægtet og bedømt ift. oplevelsen af hjælpsom støtte, de studerende har modtaget på deres første semester. Det skal i denne sammenhæng endnu engang pointeres, at der i deres fremstilling af behov er tale om et øjebliksbillede, som det ser ud i starten af et studieforløb. Oplevede behov for støtte samt virkningen af de i støtten behandlede tematikker vil være foranderlige. På trods af at de enkelte studerende har haft forskelligartede behov, og derfor – inden for de enkelte støtteformer – har behandlet forskellige tematikker, synes enkelte elementer i støtten dog at skille sig ud som særligt hjælpsomme i forhold til de studerendes oplevelse af at kunne håndtere en studiehverdag i Danmark.

Ift. støtte ved læse-/skrivevejleder er det meget iøjnefaldende, at de studerende særligt har oplevet støtte, der behandler planlægning og prioriteringsteknikker som hjælpsomt. I besvarelserne er det tydeligt, at denne tematik i støtten har haft indflydelse på flere aspekter af deres studieliv. Dette kan både handle om at gøre læseopgaver eller skriftlige opgaver overskuelige og "til at gå til", men det har også haft indflydelse på deres evne til at adskille studietid og fritid, hvilket for flere har betydet, at de har kunnet opnå at have rum til den øvrige tilværelse. I denne sammenhæng er det påfaldende, at mange studerende i starten af tilbudsperioden henvendte sig med behov af denne karakter, da vi forud for fase 2 havde

forventet, at størstedelen af de studerende i starten af projektet ville henvende sig med behov af praktisk karakter (finde rundt på studiet, i studiesystemer, pensumlistor etc.). Ved evalueringssamtalen i forbindelse med læse-/skrivevejledningsforløb har vi bedt de tilknyttede studerende om at vægte, hvor meget de enkelte problematikker (både de, der var tematiseret i støtten, og de, som de studerende havde valgt ikke at fokusere på i støtten) fyldte for dem både i starten af forløbet og ved evalueringstidspunktet. Af disse vægtninger fremgik, at praktiske gøremål blev oplevet som en problematik, men denne blev ikke vægtet over den tunge opgave, det tydeligvis har været, at skulle indgå i en studiehverdag med mange læse- og skriveopgaver.

Et andet felt, der stikker særligt ud i forhold til de studerendes bedømmelse af virkningen af læse-/skrivevejledningen, kan sammenfattes med tilpasning af læse- og notatstrategier. Dette område vil være betydningsfuldt for alle personer, der befinder sig i overgangen imellem ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser. Dog synes den tydelige følelse hos flere af de grønlandske studerende af at "være anderledes" end studiekammeraterne at skabe mere usikkerhed i forhold til mange øvrige studerende. En betydelig del af virkningen kan derfor antages at ligge i muligheden for at have et rum til at italesætte problematikken i såvel som til at arbejde med de tekster og opgaver, der skal læses og løses på studiet.

I forhold til trivselsvejledningen er der forholdsvis få, direkte udsagn fra de studerende omkring hjælpsomheden i relation til de interventioner, der er beskrevet i tilbudsbeskrivelsen, og det er der særligt to grunde til. Den første grund er, at to ud af tre forløb med trivselsvejleder også var med mentor, og at meget af evalueringen blev rettet mod mentorforløbet, som trivselsvejledningen faciliterede og understøttede. Den anden grund er, at hovedparten af beskrivelserne falder i kategorien 'oplevet hjælpsom støtte, som ikke var beskrevet i tilbudsbeskrivelsen fra Rådgivnings- og støttecentret'.

I de udsagn, der faktisk er fremkommet inden for de beskrevne interventioner i tilbudsbeskrivelsen, betones bredt set vigtigheden af at have en relation med en upartisk person, der kan understøtte bevidsthed om, hvordan man selv fungerer og ens handle- og tænkemønstre, at man får sat ord på det og at man oplever et let 'skub' i retningen af at handle konstruktivt på det. En studerende fremhæver fx hjælpsomheden af at få 'små opgaver' i studiestøtten, hvor hun til næste gang skulle prøve at stille bare ét spørgsmål i studiegruppen, hvor hun ellers havde været helt tavs. Og at dette 'fik hul' på deltagelsen i studiegruppen.

Når kategorien 'oplevet hjælpsom støtte, som ikke var beskrevet i tilbudsbeskrivelsen fra Rådgivnings- og støttecentret' medtages, er det tydeligt, at trivselsvejledningens hjælpsomhed særligt knytter sig til det at have en tryk alliance og relation til en stabil anden, som kan hjælpe en med at forstå sine problematikker, sætte ord på, lægge planer for håndtering af dem og understøtte denne proces på en empatisk måde. Der er her altså tale om 'almene faktorer', som også i høj grad er aktive i f.eks. psykoterapi og coaching og lignende støtte. Væsentligheden af denne type støtte øges formentlig af, at studerende, der tidligere har oplevet eller stadig har psykiske problemer og/eller diagnoser, ofte vil tilvælge trivselsvejledning, og at deres mere generelle psykiske udfordringer derfor også bliver en del af de problematikker, der skal håndteres.

Støtteforløb hos mentor var i udgangspunktet tænkt todelt: Introforløb med mentor eller forløb med studiemmentor (se beskrivelser ovenfor). Ifølge introforløbene viste det sig, at denne forløbstype ikke blev relevant for de studerende, selvom vi havde forventet væsentlig brug af denne støttemulighed. Ordningen har været en mulighed for samtlige studerende i starten af forløbet, men på trods af, at alle de tilknyttede studerende gav udtryk for behov i relation til praktiske og institutionelle anliggender, vægtede hver enkelt de praktiske gøremål som mindre væsentlige end studie- og tilværelsesproblematikker, og i en samlet vurdering blev denne forløbstype derfor ikke prioriteret. Om denne støtteform kunne have haft en positiv virkning er derfor svært at vurdere på nuværende grundlag, men en tanke kunne være, at tidspunktet for den tilbudte støtte muligvis har haft en indvirkning på, om støtteformen er blevet til- eller fravalgt. Alle afklaringsamtaler og forløb blev først gennemført *efter* studiet var startet op, hvorfor de studerendes fokus mere lå på de overvældende læse- og skrivekrav. Desuden havde de fleste allerede deltaget i introarrangementer mv. og havde på den vis allerede fået nogen grad af hjælp til praktiske anliggender. En nærliggende tanke er derfor, at denne type forløb måske med fordel kunne tilbydes forud for studiestart. Ydermere skal det tilføjes, at vi efterfølgende har haft drøftelser om, hvorvidt en meget tidlig kort relation til en mentor er en god ide, når de studerende peger på vigtigheden af faste relationer, og at dette måske kan have påvirket lysten til at gøre brug af dette tilbud. I forhold til studiementorforløb fremstår den oplevede virkning tydeligst omkring to tematikker. En indgang til at opnå informationer omkring studiekrav, medstuderende og studiehverdagen. Dertil kommer muligheden for faglig sparring, der har givet de studerende med grønlandsk baggrund mulighed for at begynde at udtrykke sig fagligt, at "stille de dumme spørgsmål" og generelt opbygge faglig selvsikkerhed ved at have tilknytning til en faglig sparringspartner. Her er det væsentligt, at vejlederne rekrutterer mentorer, der kan skabe dette rum for de studerende, og at man har blik for det personlige match mellem studerende og mentor.

De almenrelationelle faktorer i støtten:

Som vist ovenfor var der en række faktorer i de tre forløbstyper, som blev beskrevet som hjælpsomme, men som vi ikke havde beskrevet eksplicit i vores tilbudsbeskrivelse. Samlet set for de tre forløbstyper fremkommer følgende kategorier af hjælpsomme interventioner i analysen: handlingsunderstøttende, erkendelsesudviklende, relationen, at sætte 'ord på', henvisninger og yderligere hjælp, normalisering, selvtillid og 'tro på det', fastholde fagligt fokus og øve dansk. På nær de sidste to kategorier, som eksplicit kom til udtryk i faglig mentorforløb, kan de alle betragtes som almene kategorier i understøttende relationsarbejde ifølge vores faglige vurderinger som vejledere. Hermed mener vi, at disse typer af kategorier generelt er centrale i udviklingssamtaler, terapi, coaching, mange typer vejledning mv. Kort beskrevet knytter de an til vigtigheden af en stærk og tillidsfuld relation med støttepersonen kendetegnet af en anerkendende tilgang. I en udviklende og støttende relation får man mulighed for at sætte ord på, hvad der rør sig hos en. Selve verbaliseringen skaber ofte mere klarhed hos støttemodtageren, og det giver mulighed for, at det beskrevne kan perspektiveres, uddybes og nuanceres igennem dialog med støttepersonen. Denne dialog tydeliggør ofte, at selv svære følelser og tanker 'giver mening' på den måde, at de er en forventelig reaktion på interaktionen mellem omstændigheder og støttemodtageren selv. Dette gør det muligt at se flere veje igennem problemet og styrker

følelsen af agenthed, selvtillid og mindsker selvkritik. Det er vores vurdering, at alle tre forløbstyper potentielt kan gøre brug af disse almene kategorier, at vi i vores almindelige forløbstyper netop også gør brug af disse kategorier som 'grundfigur' for vores pædagogiske arbejde.

I forløbene med de studerende med grønlandsk baggrund beskriver læse/skrivevejlederne og trivselsvejleder, at de almenrelationelle kategorier har fyldt meget i forløbene med de grønlandske studerende men ikke mere, end hvad vi almindeligvis oplever med SPS-studerende. I forløb med studiementor beskrives dette kun i begrænset omfang i evalueringssamtalerne, men under vejs i forløbet har de studerende løbende givet udtryk for, at flere af de almene kategorier også er hjælpsomme i denne forløbstype. Mentorforløb er særlige derved, at det fagspecifikke fokus er til stede, hvilket det sjældent vil kunne være i forløb med trivselsvejleder eller læse/skrivevejleder. Det nævnes også, at der i mentorforløb kan trænes dansk. Dette vil også kunne gøres i de to andre forløbstyper, men her vil det ikke kunne være fagspecifikt dansk i samme målestok.

I profilbeskrivelse #1 var der beskrevet, at vi forventede, at de studerende med grønlandsk baggrund i Danmark ville have en oplevelse af 'manglende direkte, personlig hjælp til at navigere i systemerne, som de kender det fra Grønland', have vanskeligheder med at 'turde spørge om hjælp, fortælle om problemer og stille spørgsmål' og 'stort behov for personlig kontakt'. Deres høje grad af betoning af de almenrelationelle faktorerers betydning for oplevet hjælpsomhed af støtten understøtter disse betragtninger fra profilbeskrivelse #1. Dette tyder på, at studerendes almene behov for almenrelationel støtte må betragtes som forstørret hos gruppen af studerende med grønlandsk baggrund. Forklaringen skal formentlig delvist findes i deres baggrund i en kultur, hvor personlig kontakt er mere almindelig end fx skriftlig digital kommunikation sammenlignet med Danmark og delvist i de store, udviklingsmæssige udfordringer de står over for i forbindelse med deres flytning fra en grønlandsk til dansk kultur- og uddannelsessammenhæng som tidligere beskrevet.

Indtil videre har vi udelukkende forholdt os til oplevet virksom støtte, som er modtaget igennem Rådgivnings- og støttecentrets tilbud. Vi har dog, som det fremgår af skemaet, ligeledes undersøgt de grønlandske studerendes udnyttelse af eksterne tilbud i forbindelse med evalueringssamtalen – både de tilbud, de har opsøgt igennem henvisning fra Rådgivnings- og støttecentret og dem, de selv har opsøgt eller er blevet henvist til fra andre steder. Dette har vi gjort af flere grunde.

Først og fremmest har vi været interesseret i at kortlægge, hvilken støtte de studerende har gjort brug af og fundet hjælpsom i forbindelse med studiestart i Danmark. Derudover har vi været interesseret i at finde ud af, hvilke eksterne forhold der har spillet en rolle for de studerendes oplevelse af en vellykket studiestart, på hvilke måder de eksterne tilbud har kunnet supplere tilbuddet fra Rådgivnings- og støttecentret, samt hvilke forhold (f.eks. på uddannelsesinstitutionerne) man fremtidigt kan arbejde med at udnytte i forbindelse med tilbuddet.

Hvis vi kigger på de studerendes udsagn i forbindelse med evalueringssamtalen, synes der at være en stor bredde i de eksterne faktorer og tilbud, som de har oplevet som virksomme. En første kategori, som ud fra deres beskrivelser bliver synlig, er tilbud fra institutioner, der sigter imod

sociale problematikker, som specielt opleves af grønlandske studerende, som det f.eks. er tilfældet med sociale arrangementer i Avalak og på Det Grønlandske hus, hvor de studerende med grønlandsk baggrund har mulighed for at opleve sammenhold og har mulighed for at være sociale med andre med samme baggrund som de selv. Dette har i de studerendes udsagn meget at sige ift. følelsen af ensomhed og hjemve, men det skal dog hertil bemærkes, at oplevelsen af sammenhold og fællesskab begrænser sig til denne (i forhold til det øvrige liv i Danmark) forholdsvist afgrænsede sociale setting. Det er f.eks. ikke nødvendigvis en følelse af sammenhold og erfaring, der kan overføres positivt til det sociale liv i studiesammenhæng.

Udover de institutionelt forankrede tilbud, der er lavet specielt til grønlandske studerende, beskriver de studerende også sociale faktorer som opbakning fra herboende familie, tilknytning til andre igennem f.eks. sportsklub og tilknytning til medkollegianere som betydelige faktorer. Til dette kan vi dog bemærke, at en generel erfaring fra arbejdet med studerende med grønlandsk baggrund er, at det langt fra er alle, der er så heldige at have herboende familie eller har ressourcer eller mulighed for at skabe tilknytning til sportsklubber eller andre studerende på danske kollegier. Ift. dette kunne det overvejes, om tilknytningspersoner i sig selv burde være en del af et tilbud (f.eks. igennem ordninger med frivillige danske "modtagefamilier", "buddy-ordning" på de danske kollegier e.l.), men mere hertil i næste afsnit.

En tredje kategori af støtte, der er oplevet som hjælpsom, kan sammenfattes under begrebet uddannelsesrammer. Således beskrives det f.eks. som meget betydningsfuldt at kunne opnå en god kontakt til undervisere og til instruktører på studiet. Den støtte, de studerende beskriver i forhold til denne kategori, går i to retninger: støtte ift. den faglige udvikling (f.eks. mulighed for at stille spørgsmål eller til at kvalificere prioriteringer i studieaktiviteter) eller støtte ift. forståelse af rammer på uddannelsesstedet (f.eks. ved at have en at tale med om eksamenskrav og krav til forberedelse i den daglige undervisning).

Den fjerde og sidste kategori udgør psykologhjælp. Ift. denne støtteform har især normalisering (forstået som reduktion af følelsen af at være anderledes) og håndtering af sværere problematikker (angst etc.) været oplevet som hjælpsomme. Denne støttemulighed muliggøres af både Aarhus Kommunes gratis tilbud til unge under 24 om et begrænset antal timers psykologhjælp samt af et tilsvarende tilbud om psykologhjælp, som kan bevilges gennem Det Grønlandske Hus til studerende med grønlandsk baggrund.

5.6 Tilpasning af eksisterende tilbud og udvikling af nye tilbud

I denne del af arbejdet ønskede vi at få klarlagt hvilke behov, der ikke var dækket af studiestøtten. På baggrund af de studerendes udsagn fra evalueringssamtalerne i fase 2 har vi udtaget 2 typer udsagn: Dels har vi udtaget udsagn om væsentlig udvikling, som vi vurderer, *ikke* har været understøttet af nuværende støttetilbud (indirekte behovsbeskrivelser). Derudover har vi udtaget udsagn om, hvad de kunne have ønsket sig mere/ud over den eksisterende støtte (direkte behovsbeskrivelser). Dette kan ses i bilag 11: 'Oplevede forandringer og behov uden for støtte'. Disse udsagn er blevet kondenseret yderligere og ses i skemaet herunder i venstre kolonne formuleret som behov. På baggrund af disse behov kommer vi i højre kolonne med bud på, hvilket typer af støttetiltag, der kunne imødekomme disse udækkede behov. Vi har valgt at konkretisere

ideerne så meget som muligt uden at tage stilling til organisatorisk ophæng, økonomi mv. Nogle af ideerne kan have delvise overlap med eksisterende.

Tabel 3: Sammenfatning af udækkede behov afdækket i forbindelse med evalueringssamtalerne samt forslag til udvikling af ydelserne fremadrettet.

Behov, der ikke kan dækkes med nuværende tilbud	Ideer til nye tilbud eller tilpasninger af eksisterende tilbud
<p>Tilv.</p> <p>Social integration</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjælp til at skabe netværk/få venner • Hjælp til at håndtere, forstå og dele sin hjemve • Hjælp til at navigere i det ny forhold til familie (nogen på afstand, nogen måske tættere på efter flytning) • Hjælp til at forstå danske, sociale omgangsformer; fx humor <p>Fysisk miljø</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjælp til at udnytte naturen i Danmark med henblik på at mindske savnet til den grønlandske natur <p>Kulturelle forskelle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjælp til at fastholde og udvikle sin grønlandske identitet i Danmark • Hjælp til at forstå dansk kultur med særligt blik på fx den stramme tidsstyring, der afviger markant fra Grønland • Hjælp til at udnytte kulturelle muligheder i Danmark for unge som fx at gå i biografen, på cafe, på museer mv <p>Praktiske og institutionelle anliggender</p>	<p>Tilv.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablering af 'modtagergrupper'/netværk af danske unge, som introducerer de studerende med grønlandsk baggrund til Danmark med fokus på: <ul style="list-style-type: none"> ○ Steder man kan lave sociale aktiviteter og møde andre ung, herunder fritidstilbud og –aktiviteter ○ Faste sociale arrangementer (med ingen eller begrænset alkohol) mellem de grønlandske studerende og de danske unge. Fx spisning, benyttelse af byens gratis, udendørs rum, kulturelle tilbud mv. ○ Udflugter ud i naturen med fokus på at introducere til strand, skov og anden natur ○ Forståelse af dansk humor, kultur og omgangsformer. Evt. oplæg om samme. • Faste oplæg ved grønlandske studerende i Danmark for nye studerende, hvor der eksplicit fortælles om den sociale kompleksitet i form af eksempelvis hjemve, udfordringer med nye familierelationer og –afstande, følelsen af at være helt anderledes, mv. • Grundig information i Grønland om, hvordan den kulturelle og sociale overgang kan forventes at blive, så det ikke reduceres til 'hjemve'. Bedre forberedelse af de studerende på denne udfordring. • Indføring både i Grønland før studiestart og i Danmark efter studiestart i privatøkonomi og forståelse af hvad ting koster i DK ift. SU – herunder almene huslejeomkostninger i forhold til huslejeomkostninger ved Det grønlandske hus

<ul style="list-style-type: none"> • Behov for øget forberedelse i Grønland ift. bolig, økonomi, SU mv • Behov for øget forberedelse i Grønland på, hvordan de sociokulturelle måder, kommunikation og omgangsformer er i Danmark (ift. Grønland). • Behov for øget forberedelse i Grønland på, at mange vil føle sig ensomme i begyndelsen • Behov for kurser i Grønland i læseskriveteknik • Behov for kurser i privatøkonomistyring og forståelse af, hvad ting koster i DK ift SU, herunder husleje (uden for det grønlandske kollegie også) 	<ul style="list-style-type: none"> • Indføring i Grønland i tidsstyring og planlægning – herunder brug af (digital) kalender til koordinering af planlagte studie- og fritidsaktiviteter og planlægning af (arbejds-)opgaver forbundet hermed. • Etablering af netværk eller lignende med formålet at sætte fokus på eksempelvis grønlandsk kultur og historie med henblik på, at de studerende får mulighed for at udvikle deres grønlandske identitet samtidig med, at de udvikler deres tilhørsforhold til Danmark • Tilknytning (evt. frivillig ordning) til en dansk familie – et sted man har fast kontakt til, og hvor man kan tale løst og fast om tilværelsen i Danmark etc.
<p>Udd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behov for mere introduktion til studiet og mulighederne omkring dette, hvordan man falder til, hvordan man selv kan være med til at forme studiet, mv • Behov for mere grundig præsentation af krav på studiet til fag, kvalifikationer, eksamener mv • Behov for introuge, hvor der ikke blandes alkohol ind i de sammenhænge, hvor man får vigtige informationer • Behov for øget viden blandt fx tutorer, mentorer på Rådgivnings- og støttecentret mv omkring Grønland med henblik på at mindske fordomme 	<ul style="list-style-type: none"> • Adskillelse af informationsgivende arrangementer, eksempelvis introuge, fra aktiviteter, der involverer alkohol • Deltagelse af fagpersoner med kendskab til de grønlandske studerendes vilkår på tutoruddannelser, studievejlederuddannelser mv med henblik på at øge disse gruppers forståelse af de studerendes forhold og behov. • Opkvalificering af mentorerne på uddannelsesstederne, som varetager støtte til de studerende med grønlandsk baggrund. Opkvalificeringen skal bestå af øget kendskab til grønlandsk kultur og denne studentegrupes forhold og behov. • Tilknytning til specifik tutor eller lignende kontaktperson fra studiet før studiestart/introuge med henblik på tidlig og individuel introduktion til studiet – herunder støtte til at finde rundt på uddannelsesstedet, muligheder for deltagelse i studenteraktiviteter, social integration og præsentation af krav på studiet til fag, kvalifikationer, eksamener mv. (f.eks. via VOIP eller videochat)
<p>Soc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Etablering af gruppetilbud med henblik på at dele almene erfaringer omkring social integration og omgangsformer på et studie, i studiegrupper mv.

<ul style="list-style-type: none"> • Ekstra hjælp til at komme i studiegruppe og til at finde en ny ved behov • Hjælp til at danne netværk og venskaber på studiet • Hjælp til at navigere i følelsen af at være anderledes, ikke at kunne være sig selv og at have svært ved at forstå de sociale koder 	
<p>Kval</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mulighed for realitetstestning af eget fagligt niveau ift medstuderende og faglige krav - Støtte til prioritering og planlægning af læsning under hensyntagen til tid, faglig relevans og interesse - Strategier til at få mest muligt ud af forelæsninger og undervisning 	<ul style="list-style-type: none"> - Etablering af mentorordninger med ældre studerende, der hvor det ikke eksisterer i forvejen med henblik på realitetstestning af eget fagligt niveau, støtte til prioritering og planlægning af læsning og udvikling af strategier til at få størst muligt udbytte af forelæsninger og undervisning - Vi vurderer, at alle tre beskrevne behov ville kunne varetages inden for tilbud som Rådgivnings- og støttecentrets tilbud, men vil ofte kræve et længerevarende forløb end det har været muligt inden for projektperioden: Udvide muligheden for støtteforløb indenfor SPS-lignende rammer ud over 1. semester - Øget mulighed for at etablere faglige relationer til undervisere
<p>Sub</p> <ul style="list-style-type: none"> - Behov for at kunne være sig selv og have selvtillid - Behov for at kunne deltage i og tage initiativ til sociale arrangementer - Egen anerkendelse af de områder, hvor den studerende er anderledes end sine medstuderende 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi vurderer, at disse behov ville kunne varetages inden for tilbud som Rådgivnings- og støttecentrets tilbud, men vil ofte kræve et længerevarende forløb end det har været muligt inden for projektperioden. Udvide muligheden for støtteforløb indenfor SPS-lignende rammer ud over 1. semester

5.6.1 Diskussion af tilpasninger og nyudviklinger af tilbud til målgruppen

I den ovenstående oversigt er behov og problematikker systematiseret ud fra uddannelseskompetencemodellen. Ved at bruge denne tilgang kan vi overordnet set konstatere, at mange af de uopfyldte behov befinder sig i den såkaldte tilværelseskategori, hvor de kan kategoriseres i underkategorierne *social integration*, *fysisk miljø*, *kulturelle forskelle* og *praktiske og institutionelle anliggender*. Ift. de foreslåede tiltag har vi set det som væsentligt ikke at lade sig begrænse af de rammer, der forefindes efter påbegyndt uddannelse i Danmark, men derimod tænke tiltagene så bredt, at disse også indbefatter tiltag, der kan iværksættes før uddannelsens start, imens den kommende studerende befinder sig i Grønland før uddannelsens start i Danmark samt efter uddannelsens start i Danmark. Dette har vi systematiseret i følgende skema, hvor

forslagene er inddelt efter tre principper: 1) tiltag der skal implementeres i enten Danmark eller Grønland, 2) tiltag der skal implementeres hhv. før eller efter studiestart og 3) samkategorisering af tiltagene efter uddannelseskompetencemodellens elementer:

		Tilværelse
Grønland	<i>Før</i>	<p>Grundig information i Grønland om, hvordan den kulturelle og sociale overgang kan forventes at blive, så det ikke reduceres til 'hjemve'. Bedre forberedelse af de studerende på denne udfordring.</p> <p>Indføring i privatøkonomi og forståelse af, hvad ting koster i DK ift. SU – herunder almene huslejeomkostninger i forhold til huslejeomkostninger ved Det grønlandske hus</p> <p>Indføring i tidsstyring og planlægning – herunder brug af (digital) kalender til koordinering af planlagte studie- og fritidsaktiviteter og planlægning af (arbejds)opgaver forbundet hermed.</p>
	<i>Efter</i>	-
Danmark	<i>Før</i>	<p>Etablering af 'modtagergrupper'/netværk af danske unge, som introducerer de studerende med grønlandsk baggrund til Danmark med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Steder man kan lave sociale aktiviteter og møde andre unge; herunder fritidstilbud og –aktiviteter • Faste sociale arrangementer (med ingen eller begrænset alkohol) mellem de grønlandske studerende og de danske unge. Fx spisning, benyttelse af byens gratis, udendørs rum, kulturelle tilbud, mv • Udflugter ud i naturen med fokus på at introducere til strand, skov og anden natur • Forståelse af dansk humor, kultur og omgangsformer. Evt. oplæg om samme <p>Tilknytning (evt. frivillig ordning) til en dansk familie – et sted man har fast kontakt til, og hvor man kan tale løst og fast om tilværelsen i Danmark etc.</p>
	<i>Efter</i>	<p>Faste oplæg ved grønlandske studerende i Danmark for nye studerende, hvor der eksplicit fortælles om den sociale kompleksitet i form af eksempelvis hjemve, udfordringer med nye familierelationer og –afstande, følelsen af at være helt anderledes, mv.</p> <p>Opfølgning på indføring i privatøkonomi og forståelse af, hvad ting koster i DK ift SU – herunder almene huslejeomkostninger i forhold til huslejeomkostninger ved Det grønlandske hus</p> <p>Etablering af netværk eller lignende med formålet at sætte fokus på eksempelvis grønlandsk kultur og historie med henblik på, at de studerende får mulighed for at udvikle deres grønlandske identitet samtidig med, at de udvikler deres tilhørsforhold til Danmark</p>

Da omstændighederne for optag på de videregående uddannelser medfører, at mange grønlandske studerende ankommer meget tæt på studiestart, har vi set det som væsentligt, at der

allerede i Grønland lægges et grundlag, der evt. vil kunne arbejdes videre med før og efter studiestart i Danmark. I denne sammenhæng ser det på baggrund af undersøgelsen ud til, at temaer som informationer om forventelige kulturelle og sociale problemstillinger, økonomistyring og tematisering af kalender- og tidsstyring er centrale. Vi foreslår tiltag, allerede imens de studerende befinder sig i Grønland på baggrund af, at mange af de adspurgte har givet udtryk for, at de har manglet information om de nævnte temaer, og at dette derfor har været et ”chok” ved ankomsten til Danmark. Vi har dog også foreslået, at der arbejdes opfølgende med problematikkerne (med forskellige virkemidler), efter de er ankommet til Danmark, da der kan være stor forskel på at *høre om* forhold og selv i praksis at skulle *agere* i disse forhold. En pointe i denne sammenhæng er, at nogle af de foreslåede tiltag (f.eks. privatøkonomi eller modtagergrupper) kan have mange ophæng. Derimod vil tiltag ift. f.eks. tidsstyring kræve et fagligt kvalificeret ophæng ved den enkelte uddannelsesinstitution, da de forudsætter en vis vidensbase mht. faglige valg og prioriteringer i planlægningen.

Det skal samlet set bemærkes, at der i tilværelseskategorien beskrives væsentligt flere udækkede behov af de grønlandske studerende, end det er tilfældet ift. de øvrige, her anvendte, kategorier. Et væsentligt aspekt i denne konstatering kan være, at der i gruppen er en generelt stor tilfredshed med dækningen af tilbud indenfor uddannelsessystemets generelle rammer samt dette projekts vejledningstilbud i forbindelse med studieopstart. Dette har i evalueringssamtalerne været synligt igennem gennemgående positive udmeldinger omkring introduktionstiltag på de enkelte uddannelsesinstitutioner, det grønlandske hus og det gennemførte tilbud ved Rådgivnings- og støttecentret. En anden side af denne forklaring er den vægt, hvormed de grønlandske studerende oplever den tilværelsesmæssige omstilling, hvilket kan få problemstillinger indenfor de øvrige kategorier til at træde en smule i baggrunden.

Ift. tiltag indenfor de socialiserende, kvalificerende og subjektiverende praksisformer skal det bemærkes, at disse skal ses som tæt forbundne med de uddannelsesmæssige rammer og krav. Vi anvender derfor i de 3 nedenstående oversigter over ideer til tiltag både forslag ift. kategorien Udd. og de øvrige tre praksiskategorier.

		Socialiserende
Grønland	<i>Før</i>	Mulighed for kontakt til studievejleder eller mentor fra studiet forud for studievalg (f.eks. via VOIP eller Videochat)
	<i>Efter</i>	-
Danmark	<i>Før</i>	Deltagelse af fagpersoner med kendskab til de grønlandske studerendes vilkår på tutoruddannelser, studievejlederuddannelser mv. med henblik på at øge disse gruppers forståelse af de studerendes forhold og behov Opkvalificering af mentorerne på uddannelsesstederne, som varetager støtte til de studerende med grønlandsk baggrund. Opkvalificeringen skal bestå af øget kendskab til grønlandsk kultur og denne studentergruppes forhold og behov.
	<i>Efter</i>	Adskillelse af informationsgivende arrangementer, eksempelvis introuge, fra aktiviteter, der involverer alkohol

	Etablering af gruppetilbud med henblik på at dele almene erfaringer omkring social integration og omgangsformer på et studie, i studiegrupper mv.
--	---

Igennem både afklarings- og evalueringssamtaler blev det tydeligt, at der iblandt de grønlandske studerende opleves en betydelig mangel på information omkring de valgte uddannelsers rammer og miljø. Dette kan i deres tilbagemeldinger anskues på flere niveauer. Først og fremmest opleves en ufuldstændig vidensbaggrund i forhold til valg af uddannelse, hvilket fører til, at mange overraskes af uddannelsernes mål og rammer. For at imødekomme denne problematik foreslår vi, at der kan "trappes op" på informationsniveauet fra de enkelte uddannelser, før de kommende studerende vælger uddannelse. I denne sammenhæng vil der være både en geografisk og en teknisk udfordring. Den geografiske består i, at der i Grønland, af naturlige årsager, vil være en forskel på tilgængelighed af informationer om de enkelte uddannelser hhv. adgang til rådgivning og vejledning i forbindelse med studievalgssituationen, da der ikke er lokalt forankrede ressourcer dedikeret til dette. At vi foreslår en digital tilgængelighed af sådanne ressourcer (f.eks. studievejleder eller mentorer) er dog heller ikke uden problemer, da internetdækningen i Grønland kan skabe problemer med at generalisere et sådant tiltag. Det er udenfor rammerne af denne rapport at komme med løsningsforslag til den digitale infrastruktur, men en mulighed kunne bestå i at samle studievælgende grønlandske unge på bestemte steder med internetdækning over en halvårlig periode, inden uddannelsesvalget skal træffes. At vi i denne sammenhæng ud over studievejledning også foreslår en tidlig adgang til en mentor (i det tilfælde, de allerede har besluttet sig for en specifik uddannelse), handler både om, at de derigennem tidligt kan opnå informationer og viden omkring forholdene og kulturen på den specifikke uddannelse (hvilket er grunden til, at vi placerer dette i den socialiserende kategori), såvel som at de derigennem opnår en kontaktperson, som man kender og kan bruge efter ankomst til Danmark. Dette kunne være en måde at udvide og kvalificere det i dette projekt anvendte mentortilbud.

Et andet niveau i den socialiserende kategori handler om opkvalificering af vidensbaggrund om grønlandske forhold hos de mentorer og vejledere, der møder de grønlandske studerende. Dette kan lade sig gøre, da man ud fra registrering af tilkomne studerende ved Det Grønlandske Hus, allerede forud for de studerendes ankomst kan få en god ide om, hvilke uddannelser de studerende med grønlandsk baggrund er optaget på. Dette muliggør afholdelse af opkvalificerende tiltag (temadage, kursus, skriftlige materialer, coaching eller supervision fra fagpersoner indenfor området) for de relevante personer på den enkelte uddannelsesinstitution. Et tredje og meget betydeligt niveau handler om de studerendes mulighed for at deltage i sociale og faglige arrangementer på uddannelsen. I denne sammenhæng beskriver de tilknyttede studerende to typer af udækkede behov. Som det første opleves et behov for tilpasning af rammerne for introduktionsarrangementer på de enkelte uddannelser. F.eks. gør alkohol i forbindelse med faglige arrangementer det vanskeligt for de grønlandske studerende, der ikke drikker, både at opnå samme informationsniveau som de andre studerende, men derudover hindrer den deraf affødte manglende deltagelse til sådanne arrangementer også de grønlandske studerende i at møde potentielle læsegrupper i en social sammenhæng på studiet. Denne ser vi

som vanskelig at løse i en vejledningsmæssig sammenhæng, men bør i stedet løses med tiltag på de enkelte uddannelsesinstitutioner. For det andet giver de studerende udtryk for netværksbehov (venner, læsegrupper o.l.) på studiet, hvilket i forhold til vejledningstilbud ikke kan løses direkte. Den ene side af problematikken handler om at skabe tilstrækkelige rammer på uddannelsen (f.eks. ved at fjerne hæmmende faktorer som alkohol i forbindelse med nogle introarrangementer, rammer for dannelse af studiegrupper med fokus på at inkludere alle). Den anden side handler om at udvikle de grønlandske studerendes socialiserende praksisformer – f.eks. igennem etablering af gruppetilbud, hvor erfaringer med sociale omgangsformer på studiet og i studiegrupper kan udveksles. Som det givetvis er tydeligt, ser vi dette som et behov, der er meget vanskeligt at dække helt tilfredsstillende, da det skal rammes fra flere vinkler og skønsomt vil tage længere tid at bearbejde. Samtidig er det et afgørende vigtigt område for de grønlandske studerendes trivsel og integration på studiet.

		Kvalificerende
Grønland	<i>Før</i>	
	<i>Efter</i>	-
Danmark	<i>Før</i>	Etablering af mentorordninger med ældre, studiemæssigt velintegrerede studerende, der hvor det ikke eksisterer i forvejen med henblik på realitetstestning af eget fagligt niveau, støtte til prioritering og planlægning af læsning og udvikling af strategier til at få størst muligt udbytte af forelæsninger og undervisning Udvidelse af projekt-tilbuds rammer ud over 1. semester
	<i>Efter</i>	Øget mulighed for at etablere faglige relationer til undervisere

I den kvalificerende kategori beskrives specielt "realitetstestning" af eget fagligt niveau ift. uddannelseskravene på den specifikke uddannelse, støtte til prioritering og planlægning samt studiestrategier som behov, der ikke er tilstrækkeligt dækket. Disse behov kan synes underlige set i forhold til, at de indgår som centrale elementer i projektets tilbudsbeskrivelse. At behovet derfor angives som udækket handler dog ikke om, at muligheden ikke er tilstede, men kan derimod skyldes to forhold: Først og fremmest afgrænser tilbuddet sig til projektperioden (1 semester), hvilket er meget kort tid til en fokuseret indsats indenfor alle de beskrevne problemområder. Med blik på de yderst positive evalueringer fra de studerende, der har valgt netop dette studietekniske fokus i deres forløb (se afsnittet *Oplevet hjælpsom støtte*), vil det derfor være en nærliggende tanke, at dette behov kunne dækkes ved at øge muligheden for støtteforløb (inkl. mentorordning) til ikke blot at dække første semester, men i stedet at skabe en mere bred mulighed for tilknytning over større dele af de grønlandske studerendes studietid. Et andet element i denne problemstilling går på, at det, for grønlandske såvel som for øvrige studerende, kan være uhyre vanskeligt at skabe en faglig kontakt til undervisere på nogle videregående uddannelser. At mange grønlandske studerende ved studiestart kommer fra en uddannelseskontekst, der er væsensforskellig fra deres danske medstuderende, gør, at den manglende underviserkontakt får overgangen imellem ungdoms- og videregående uddannelse til at opleves som et endnu større spring, end det er

tilfældet for størstedelen af danske studerende, der ellers ses i vejledningssystemet. Af denne grund foreslår vi et fremtidigt fokus på at opstille rammer, der støtter de nytilkomne grønlandske studerende i at skabe indledende relationer til undervisere i deres fagmiljø.

		Subjektiverende
Grønland	<i>Før</i>	
	<i>Efter</i>	-
Danmark	<i>Før</i>	
	<i>Efter</i>	Udvide muligheden for støtteforløb indenfor SPS-lignende rammer ud over 1. semester

Som det var tilfældet med den kvalificerende kategori, udgøres beskrivelsen af udækkede behov primært temaer, som sådan set er indeholdt i beskrivelsen af trivselsvejledning. Af samme grund konkluderer vi, at behovene potentielt kan dækkes indenfor rammerne af projektets tilbudsbeskrivelse, men at denne dækning vil kræve de samme bredere rammer, som blev beskrevet under kategorien *kvalificerende*.

Efter denne gennemgang og diskussion har vi -for overskuelighedens skyld - samlet de ovenstående skemaer i en samlet fremstilling herunder.

Tabel 4: Forslag til tiltag i Danmark og Grønland hhv. før og efter studiestart

		Tilværelse	Socialiserende	Kvalificerende	Subjektiverende
Grønland	<i>Før</i>	Information om kulturel og social overgang Indføring i privatøkonomi Indføring i tidsstyring og planlægning	kontakt til studievejleder eller mentor fra studiet forud for studievalg		
	<i>Efter</i>	-	-	-	-
Danmark	<i>Før</i>	Etablering af modtagergrupper Tilknytning til en dansk familie	Deltagelse af fagpersoner med kendskab til de grønlandske studerendes vilkår på tutoruddannelser, studievejlederuddannelser mv.	Udvidelse af projekt-tilbuds rammer ud over 1. semester Etablering af mentorordninger med ældre studerende, der hvor det ikke	Udvide muligheden for støtteforløb indenfor SPS-lignende rammer ud over 1. semester

			Opkvalificering af mentorerne på uddannelsesstederne	eksisterer i forvejen	
	<i>Efter</i>	<p>Oplæg om social kompleksitet</p> <p>Opfølgning / introkurser i privatøkonomi</p> <p>Etablering af netværk</p>	<p>Adskillelse af informationsgivende arrangementer fra aktiviteter, der involverer alkohol</p> <p>Etablering af gruppetilbud</p>	Øget mulighed for at etablere faglige relationer til undervisere	

5.7 Opsummering

I læse-/skrivevejledningen har de studerende med grønlandsk baggrund særligt oplevet det at arbejde med studieteknik som hjælpsomt. Det drejer sig f.eks. om planlægnings- og prioriteringsteknikker og læse- og skriveteknikker. I trivselsvejledningen har de studerende oplevet det som særligt hjælpsomt at få støtte til at udvikle bevidsthed om, hvordan man selv fungerer, herunder ens handle- og tankemønstre og støtte til handling på baggrund af erkendelser i støtten. I mentorforløbene beskriver de studerende det som særligt hjælpsomt at kunne stille "dumme" spørgsmål, få faglig sparring og have en indgang til information om studiekraft med studerende og studiehverdag. Samlet set på tværs af og fælles for de tre forløbstyper fremkommer følgende kategorier af hjælpsomme interventioner i analysen: handlingsunderstøttende, erkendelsesudviklende, relationen, at sætte 'ord på', henvisninger og yderligere hjælp, normalisering, selvtillid og 'tro på det'. De studerende peger på en række faktorer og tilbud udenfor støttetilbuddet på Rådgivnings- og støttecentret, som de også har fundet hjælpsomme. Dette drejer sig om institutionelle tilbud, der understøtter social deltagelse og samvær og sociale relationer samt støtte igennem fritidsaktiviteter, familie og kollegie. Det drejer sig også om rammer og støtte på uddannelsesinstitutionen til støtte for faglig udvikling, forståelse af og orientering på studiet og om psykologhjælp.

Ligesom de studerende med grønlandsk baggrund udtrykte behov, de oplevede at have fået dækket, blev en række udækkede behov ligeledes afdækket i forbindelse med evalueringssamtalerne. Disse er blevet sammenfattet i tabel 3 sammen med forslag til udvikling af ydelserne fremadrettet. Forslagene er efterfølgende organiseret i tabel 4, hvor de er opdelt geografiske og temporalt, alt efter hvornår og hvor støtten bør implementeres. Desuden er forslagene organiseret efter uddannelseskompetencemodellens elementer, således at kategorierne af støtte er grupperet i de gennemgående tilværelses-, uddannelses-, subjektiverings-, kvalificerings- og socialiseringskategorier.

6. Konklusion

Dette pilotprojekt har haft til formål at udvikle, gennemføre og evaluere en studiestøttende indsats for studerende på videregående uddannelser med grønlandsk sproglig og kulturel baggrund i Region Midt. Projektet er en del af en større arktisk strategisk indsats, der har til hensigt at forbedre denne gruppe studerendes gennemførelse af videregående uddannelse i Danmark.

Vi greb pilotprojektet an som en todelt undersøgelse ved dels, igennem interviewundersøgelser, at afdække gruppens oplevelser og behov i forbindelse med studiestart i DK og dels ved at afdække strukturer, rammer og støttemuligheder, der allerede er tilgængelige for gruppen i Region Midt.

På baggrund af det eksisterende SPS-tilbud og den teoretiske og praktiske tilgang og erfaring ved Rådgivnings- og støttecentret på Aarhus Universitet samt interviewundersøgelserne har vi tilpasset det eksisterende tilbud til den nye målgruppe. Vi har udviklet interventioner særligt målrettet kulturelle overgange, oplevelser af "hjemve" og følelsen af at være ensom og anderledes, grønlandsk identitetsudvikling i Danmark samt tidsstyring og planlægning, som denne gruppe har udvist et særligt behov for. Derudover har vi benyttet os af de interventioner, der benyttes til studerende i SPS-regi på Rådgivnings- og støttecentret.

I de gennemførte evalueringer udtrykte alle studerende, der var tilknyttet, at støtten har været meget hjælpsom og har gjort en væsentlig forskel for dem i forbindelse med deres studiestart. De beskriver på tværs af forløbstyper, at en faktor af central betydning i støtten har været den stabile og faste tilknytning og relation til en støtteperson. I denne relation har det været vigtigt for den studerende med grønlandsk sproglig og kulturel baggrund at få støtte til at udvikle erkendelse omkring egen situation, funktionsmåde og uddannelsesrammer og at handle i overensstemmelse med egne mål og motiver. Derudover beskriver de, at det har været en hjælp og en lettelse at kunne sætte ord på det, der fylder for dem og kunne dele deres tanker og følelser med en anden. Studiestøtten har således vist sig at blive oplevet som en central faktor for de tilknyttede studerende i forhold til at komme godt i land med studiestarten i Danmark. Det skal dog også bemærkes, at der ved siden af studiestøtten stadig er en række udækkede behov, som kalder på en yderligere indsats.

Vi ser således et behov for, at der etableres en studie- og tilværelsesforberedende indsats i Grønland, før de studerende rejser til Danmark. Desuden ser vi behov for, at der laves yderligere støttende tiltag i Danmark både før og efter studiestart, og at der stadig kan være behov for eksempelvis studiestøtte, der ikke begrænser sig til uddannelsens første semester – på samme måde som det er tilfældet for danske studerende, der modtager støtte under SPS-ordningen. Afslutningsvis har vi i forlængelse af projektførelsen kunnet konstatere, at de grønlandske studerende, på linje med danske studerende, oplever forskellige typer vanskeligheder som følge af overgangen til et nyt miljø og nye krav på den videregående uddannelse. Hos de grønlandske studerende har vi ofte set disse vanskeligheder i forstørret grad. Derudover er flytningen fra Grønland til Danmark for mange forbundet med et betydeligt kulturskifte, der kræver revision, tilpasninger og udvikling af tænke- og handlemåder for at kunne begå sig i en radikalt anderledes kultur. På den vis bliver de studerende med grønlandsk sproglig og kulturel baggrund stillet overfor en meget stor mængde udviklingsopgaver og krav, som det kan være vanskeligt at realisere inden for den tid og energi, den enkelte har til rådighed.

Projektet har samlet set vist behov for at etablere støtteformer, der kan assistere denne gruppe studerende i at håndtere de mange udviklingsopgaver, de stilles overfor. Det har vist sig muligt at

etablere en tilpasset ydelse til denne gruppe på baggrund af erfaringer med studiestøtte til studerende, der modtager SPS, men at der samtidig er behov for tilpasninger og nyudvikling af tilbud og rammer i en bredere kontekst uden for studiestøtterege. Med sådanne indsatser er håbet, at de studerende med grønlandsk baggrund vil opleve en studiestart, som giver dem mod på og kompetencer til at gennemføre en for dem relevant videregående uddannelse.

Bilagsliste

Bilag 1: Invitation til studerende

Bilag 2: Definition af uddannelseskompetencemodellens elementer

Bilag 3: Beskrivelse af tilbud

Bilag 4: Kortlægning af studierelaterede støttende tilbud i Region Midt

Bilag 5: Første samtale

Bilag 6: Skabelon til afklaringsrapport

Bilag 7: Interviewguide – evalueringssamtaler

Bilag 8: Problematikker afdækket i afklaringsamtalen

Bilag 9: Oplevet hjælpsom støtte – samlet

Bilag 10: Kondensering af hjælpsom ikke-beskrevet støtte

Bilag 11: Oplevede forandringer og behov uden for støtte